

Naročnina inesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen posebej in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7363,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

V duhu maršalove politike

Pilsudski, kojega truplo počiva zdaj poleg poljskih kraljev v wawelski grobnici, je bil vrstnik tistih mogočnih mož, ki jih je večni Vodja človeštva izbral, da po minuli vojni prvi zagrabijo za kladivo in lopato, da razbijejo in popravijo ostanke prošle dobe, ki so na poti zgradbi novega človeškega reda. Pilsudski jim je bil kongenialen, toda posebne okoliščine, v katerih se je nahajala in se nahaja njegova domovina, mu niso pustile, da bi v zgodovini zapustil ime velikega reformatorja človeštva. Podobno njim je veliko dragocenega, kar ne pripada prošlosti, ampak ima bodočnost, ker je večen element prave kulture, s srčito roko razbil in s tem doprinesel svoje k dokazu, da čas pravih graditeljev novega svetovnega reda še ni prišel; v notranjepolitičnem oziru ostane Poljska tudi po delu Pilsudskega tak neurejen stvar, kakor so vse druge države. Pač pa je pokojni maršal vse svoje velike ustvarjalne sposobnosti osredotočil okoli okrepitve mlade zedinjene in neodvisne poljske republike in njenega ugleda ter vpliva v krogu velikih in malih držav Evrope; njegov poglavitni cilj je bil napraviti iz Poljske veselo in za to je Pilsudski ustvaril vse politične predpogoje.

Poljska ima dva vekovna nasprotnika: Rusijo in Nemčijo. Oba je Pilsudski krotil s pomočjo zveze s Francijo, ki nikoli ni prenehala, čeprav se je zadnji dve leti zelo ohladila, in ki ne obstoja samo zaradi, ampak se bo po maršalovi smrti le zopet okrepila. Zveza s Francijo je bila za Poljsko največje važnosti v času, ko sta Rusija in Nemčija, obe enako užaljeni po zapadnih veselihah, bili po rapalski pogodbi znova zvezani. Seveda je Poljska nosila pri tej kombinaciji največji riziko, ker je bila najbolj izpostavljena ogromnemu pritisku Rusije na zapad, medtem ko bi bila imela Francija zadosti opravka z Nemčijo samo. Pilsudski je zato takoj zagrabil priliko, ki je Hitler svetovnem odpovedal nemško prijateljstvo, da je Poljsko osvobodil ruskega pritiska ter se proti Moskvi zavaroval s prijateljskim paktom z Nemčijo. Ker je Poljska v tem času že imela enak pakt z Rusijo, to je pakt, po katerem se oba pogodbenika zavežeta, da drug drugega ne bosta napadla, zato ni bil nobeden izmed teh paktov naprten drug proti drugemu in obe ti obveznosti Poljske tudi nista v nasprotju z njeno alijanco s Francijo. Pač pa po zaslugi te maršalove politike Poljska ni samo bila rešena nemškega in ruskega pritiska obenem, ampak se je znatno osvobodila svoje odvisnosti od Francije, na katero ni bila več vezana pod vsakim pogojem in za vsako ceno. Pilsudski je pri tem imel pred očmi ta poglavitni cilj: da bi se Poljski ne bilo treba odločiti ne za Nemčijo ne za Rusijo, oziroma, da bi se takla odločitev zavlekla in zadrževala čim deli ko mogoče, in da bi bilo zaradi tega zavezništvo Poljske za vsakega čim bolj dragoceno in da bi ga bilo treba kupiti kolikor mogoče drago. To je za vsako državo naravno idealna politika in Pilsudski se je pokazal za enega največjih državnikov republike, ki ima dva tako močna in nevarna nasprotnika. Ta zunanjepolitična smernica, ki jo je Poljski dal Pilsudski, bo ostala tudi po njegovi smrti in zelo se varajo tisti, ki mislijo, da se more meni nič tebi izbristati in da more zdaj Poljska ubrati kar nasprotno smer. Zakaj ta smernica edino odgovarja položaju in življenjskim interesom Poljske in ni bila le kakšna osebna črta, ki bi jo bil pokojni maršal zaštel po kakšnih svojih simpatijah ali antipatijah.

Maršalova politika z novim francosko-ruskim kurzum ni ničesar izgubila. Poljska je Franciji nujno potrebna, zakaj Francija Poljske ne more in ne sme žrtvovati svojim novim »prisrčnim« simpatijam do sovjetov. Francija potrebuje Poljsko ravno tako, kakor potrebuje Baltik in — če hočete — tudi Nemčijo in še koga drugega kot protiutež, ako bi sovjeti hoteli svojo alijanco s Francijo izrabiti preveč v svoj lastni prid. Poljska pa tudi ve ceniti svoje tradicionalno prijateljstvo s Francijo in zato prav nič ne dvomimo, da bodo pogajanja g. Lavala v Varšavi rodila za obe strani zadovoljiv kompromis. Poljska je pripravljena preokreniti krmljo, ki ga je bil Pilsudski v zadnjem času držal preveč na stran Nemčije, zopet nekoliko v smer Francije, toda nikakor ne tako, da bi svojo usodo na milost in nemilost prepuščala volji onih, ki vladajo v Kremlju: polkovnik Beck in sploh noben Poljak nikoli ne bo privolil v to, da bi v slučaju kakšnega konflikta na vzhodu smele ruske armade, pa naj bodo rdeče ali bele, korakati skozi poljsko ozemlje; poljska republika niti tega ne bi mogla mirno gledati, da bi ruske čete korakale čez ozemlje kakšne njene sosedel. Moskva je Poljski enako opasna kakor Nemčija: to je aksiom realne politike, mimo katerega ne more in ne sme noben poljski državnik, ki neče svoje domovine prodati. Te politike Poljska ne sme žrtvovati tudi ne svojemu najboljšemu in najprisrčnejšemu prijatelju. Prijatelj mi mora biti mil in drag, toda najdražji je moj lastni interes: tega se drži in mora držati vsaka država, ki ji je lastna neodvisnost in sigurnost vrhovni princip.

Dragoceno francosko-poljsko prijateljstvo se bo po varšavskem obisku g. Lavala zopet utrdilo in prav je tako! To zahteva evropski mir in to slej ko prej zahtevajo tudi interesi Poljske. Toda kakšnega pakta medsebojne pomoči Poljska z Rusijo ne more skleniti, kakor ga ne more skleniti z Nemčijo proti Rusiji. Francoski državniki so to najbrž tudi sami videli in zato bodo njihova prizadevanja šla sedaj za tem, da bi Varšava in Moskva postali boljši prijatelji, nego sta bili dozdaj.

Senzacija češkoslovaških volitev

Henlein — najmočnejša stranka?

Češkoslovaški nemški kljukarji 50 mandatov - Sicer ni velikih sprememb

Praga, 20. maja. b. Uradni materijal iz mnogih volivnih krajev, zlasti iz severne republike, še ni zbran. Zato končni rezultat danes še ni znan. V mnogih krogih je to izzvalo presenečenje, ker do sedaj se je pri volitvah v teku noči vedelo za rezultate, ki so se pozneje le neznatno spremenili.

To pot, izgleda, je prišlo do temeljnih sprememb v izidu volitev. Končni rezultati se pričakujejo za noč. Po uradnih poročilih so volitve za parlament in v senat potekle v najlepšem miru in redu. Nikjer ni bilo nobenih incidentov. Volivci se v smislu navodil notranjega ministrstva niso nikjer zadrževali v bližini volišč, zato je slika na ulicah nudila prizore navadne nedelje.

Henlein - zmagovalec

Volivni izidi bodo prinesli spremembe posebno pri nemških strankah, kjer se rezultati pričakujejo za največjim zanimanjem. Nobenega dvoma ni, da je Henleinova stranka (nemška sudetska stranka ali fronta, kakor se je nazivala) zmešala račune nemških strank in da je privlekla na svojo stran veliko število volivcev, vendar pa ne toliko, kolikor se je pričakovalo. Henlein je silno razredčil vrste nemških agrarcev, socialnih demokratov in komunistov. Ta Henleinov uspeh je toliko večji, ker je njegova stranka prvič nastopila na volitvah. Sedaj bo imel večje število narodnih zastopnikov, ki bodo predstavljali za vladno močno in odločno opozicijo, ki bo zmešala marsikak račun. Izjava, ki jo je dal dr. Beneš pred volitvami, da če pride do diktatorskega režima v Češkoslovaški, bo to samo diktatorski režim Čehov, ni imela vpliva na nemške meščane in delavce.

Po začasnih znanih volivnih rezultatih je padlo v oči, da je Henlein dobil v Lješinu veliko število glasov. Na drugi strani pa je v Njemeckem Brodu dobil le par glasov. Takih kuriozitet je v Češkoslovaški mnogo. V mnogih krajih so nacisti dobili več kakor vse druge stranke skupaj.

Drugi velikih sprememb ni

V sestavi čeških strank, se zdi, ne bo prav velikih sprememb. Stranka malih trgovcev, ki je prvič nastopila, je dosegla velik uspeh. Kramarjeva stranka je tudi imela uspeh. Njegov nastop ni po volji vladni koaliciji, ker bo njegova skupina pokazala v parlamentu nadvse velike napake vladne koalicije, ki jih je ta zagrešila.

Kdo pojde v opozicijo

Nemške vladne stranke po volitvah ne pridejo v poštev za sestavo vlade, posebno radi popolnega poraza nemške agrarne zveze. Nemški socialni demokrati so sklenili, da ne bodo sodelovali pri sestavi nove vlade.

Končni izidi volitev bodo znani zvečer. Predsednik vlade Malypetr bo nato podal ostavko. Gotovo bo njemu poverjeno dalje vodstvo vlade in se-

Sprememba tangerskega statuta Angleške skrbi

London, 20. maja. SE. Angleški zunanji minister se je v parlamentu izrazil, da angleška vlada o položaju v Tangerju »ne more trditi, da je ž njim zadovoljna.« »Times« so tej izjavi, ki je javnost osupnila, posvetile uvodnik, v katerem razpravljalo o tangerskem statutu, ki poteče 1. 1936 in ki ga bo treba za nadaljnih 12 let podaljšati. Finančni položaj v Tangerju je težak in Francija in Španija grozita z uvedbo novih davkov, da pokrijeta potrat tangerske uprave. Angleška vlada je proti temu, da bi se ubogo ljudstvo v Tangerju še bolj obremenjevalo in je za to, da naj francoski upniki znižajo svoje obresti za posojila, ki so jih dali za gradbo železnice Tanger—Fez in drugo. »Times« navejajo tudi željo španske vlade, ki bi najraje tangersko ozemlje priključila k svojemu maroškemu ozemlju v Afriki, in pristavljajo, »da je za enkrat ni angleške vlade, ki bi hotela uvideti korist takšne operacije.« Tudi Italija želi, naj se na tangerskem statutu ne spremeni ničesar, ker si noče poleg napetosti v vzhodni Afriki ustvarjati še nove težave v Maroku. (Kakor znano so Anglija, Francija, Italija in Španija solidarne soupraviteljice mesta Tanger in okolice v Afriki, nasproti trdnjavi Gibraltar.)

Komunisti med seboj

Blum proti Stalinu

Pariz, 20. maja. SE. Vizitka, ki jo je Laval prinesel s seboj od Stalina in s katero je hotel ukrotiti nasprotstvo komunistov in socialistov proti njegovi vladi, bo menda le malo izdala. Stalin je dal francoskim marksistom ukor, ker podirajo vladu, ki sklepa prijateljstvo s sovjeti in ker agitirajo proti militarizmu, ki gre v korist sovjetski Rusiji. V francoskih političnih krogih so ukor, ki ga je rdeči svetovni poglavar poslal francoskim komunistom, sprva z zadovoljstvom sprejeli. Toda posledice so sedaj takšne, da se jih nikdo ne veseli. V prvi vrsti je Laval dovolil, da se je rdeča kominternna vršala v notranje zadeve Francije, kar zna biti prav tudi za pozneje, ko francoski vladi to ne bo več všeč. Tudi prestíž vlade same mora trpeti, če se gre skrivati za Stalinov hrbet, da bi se mogla z uspehom opetovati domače komunistične opozicije. Slednjič pa je Stalinov ukor povzročil val ogorčenja med marksisti pod zastavo Leona Bluma, ki je v svojem tisku kar

stava nove vlade. Računa se, da se bo češka obrtna stranka vrnila v vladu. Pet češkoslovaških strank bo moglo sestaviti vladu, ki bo razpolagala v parlamentu z absolutno večino. Računa se, da si bo Malypetr prizadeval, da bodo tudi Nemci zastopani v vladi, čeprav po strokovnjakih. Misli se, da bo nemška sudetska stranka igrala v parlamentu stransko vlogo, enako tudi komunisti. Razen tega se naglašja, da nemška sudetska stranka ni homogena, ker ima v sebi elemente najrazličnejših smeri.

Prvi vtisi

Praga, 20. maja. CTK poroča: Ena izmed glavnih značilnosti dozdaj znanih rezultatov je veliki uspeh, ki ga je dosegla »fronta sudetskih Nemcev«, stranka s skrajno nemško nacionalističnim programom, ki jo vodi Konrad Henlein.

Češkoslovaške stranke doseganje vladne koalicije so se silajno obdržale. Med doseganji opozicionalnimi strankami so izšli iz volitev okreplje-

Vdanostna izjava Henleina

Praga, 20. maja. c. Do 20. še niso bili objavljeni uradni izidi nedeljskih volitev. Vse je predvsem presenetil velik uspeh Henleina, ki je pobral v sudetskih deželah skoraj vse glasove. Zda se bo namreč zgodilo, da bo v CSR nemška stranka tista, ki bo v parlamentu najmočnejše zastopana. Pričakuje se, da bo Henlein imel približno 50 mandatov in bo tako vodja največje stranke v parlamentu. Henlein sicer sam ni kandidiral, vendar pa je dejstvo, da ni slovaška stranka na čelu novega parlamenta, zelo presenetilo vse kroge.

Zato je razumljivo, da se vse zanima, kakšno stališče bo sedaj zavzel Henlein. Henlein se še ni izjavil. Vse te dvome pa je presekala Henlein sam, ki je nočjo poslal Masaryku sledečo brzojavko:

Avstrijsko-češkoslovaško otipavanje

Berger-Waldenegg pri Benešu

Praga, 20. maja. c. Avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg se je kmalu po poldnevni pripeljal v Tabor, kjer je gost zunanega ministra dr. Beneša. Pred svojim odhodom na Češkoslovaško je imel na Dunaju še razgovore z romunskim zunanjim ministrom Titulescu in madjarskim zunanjim ministrom Kanyo.

Sestanek med Benešem in Berger-Walde-

ni češkoslovaški poljedelci in češkoslovaški socialni demokrati.

Med češkoslovaškimi strankami izven vladne koalicije je dosegla znatne uspehe stranka malih gospodarstvenikov.

Nacionalistični blok, ki sta ga ustanovila voditelj narodne demokratične stranke dr. Kramář in Stribny, in ki je računal na velike uspehe v vsej državi, je precej uspel v prestolnici.

Avtonomistični blok, ki ga na Slovaškem vodi prelat Hlinka, se je ponekod vrnil iz volitev okrepljen.

Nemška krščansko-socialna stranka in nemška poljedelska str. (Bund der Landwirte) sta izgubili znatno več od polovice dosedanjih glasov.

Novost bodočega parlamenta bodo štirje poslanci čeških lajštov.

Komunisti so izgubili v celi vrsti volivnih okrožij, v primeri z rezultati prejšnjih volitev so se pa nekoliko okrepili v nekaterih velikih industrijskih središčih, na primer v Plznu.

»Gospodu Masaryku, predsedniku republike, sedaj v Lanih. Včerajšnje volitve so prinesle veliko zmago v sudetskih deželah sudetski stranki. Ta zmaga je edinstvena v zgodovini sudetskih Nemcev. Če imam v tem trenutku priliko izreči željo svojega ponosa, potem Vam moram, gospod predsednik, izraziti vdano željo, da sem na razpolago odgovornosti, ki me čaka. Zato Vam kot predsedniku naše države pošiljam izjavo globokega spoštovanja in vdanosti. Bodite prepričani, da bom jaz sam in vsi moji tovariši delali na podlagi naše skupne ustave za našo državo. Samo to vem, da prevzemam nase veliko zgodovinsko dolžnost. Želim tudi, da bi ta izid tudi na drugi strani toliko pomenil, kakor pomeni zame.«

Po letalski nesreči v Rusiji

48 žrtev „Maksima Gorkega“ so pokopali ob velikanski udeležbi

Moskva, 20. maja. c. Danes se je nad Moskvo razgrnil prvi poletni dan. V daljni severni prestolnici je že danes zavladala silna vročina. V vseh tovarnah in v vseh obratih je delo počivalo. Danes je bil namreč pogreb 48 smrtnih žrtev sovjetskega veleletala »Maksima Gorkega«.

Ostanke vseh 48 ponesrečencev so ponoči prepeljali iz Monina v Moskvo. Ostanke vseh ponesrečencev so zbrali v majhne svinčene posode. Te posode so ponoči postavili na ogromen katafalk v dvorani rdečih stebrov moskovskega doma vsruskih sovjetov. Katafalk je bil postavljen v obliki ogromne piramide, na vrhu piramide je bila posoda z ostanke glavnega pilota Šurova. Pred posodo je bila tablica z napisom in njegovo sliko. Po vseh štirih krilih piramide so nato razmetili ostalih 47 posod, vsako s svojo tablico in sliko.

Danes dopoldne so se po vsej Rusiji vršila velika žalna zbivanja. Ta zbivanja so se vršila povsod v obratih samih. Po zbivanju pa se je vsa množica v Moskvi zgrnila proti palači vsruskih sovjetov. Inozemski častniki odkrito priznavajo, da se je pred vhomom v palačo razgrnila v

najlepšem redu ogromna množica ljudi, ki je šla gotovo nad pol milijona moskovskih meščanov. Vsi ti so mirno in počasi defilirali mimo katafalka in tako izkazali zadnjo čast tragediji ponosa sodobne ruske tehnike. Medtem ko so ljudje mirno korakali mimo piramide, je v vestibulu prvega nadstropja tik na vrhom piramide skrit orkester igral herojsko Beethovno simfonijo, ki je bila, kakor znano, zložena na čast Napoleonu. Ves mimohod je trajal do 16. ko se je začel razvijati sprevod.

Vsi diplomatski predstavniki v Moskvi so poslali svoje vence pred katafalk. Tik pred 16. je prinesel francoski veleposlanik Alphand krasen venec francoske vlade, spremstvo njegovega poslanstva pa je prineslo vence od predsednika vlade Flandina, Lavala in Herriota. Člani francoske kolonije so nato prinesli lep venec, ki ga je poslal pariški župan Contenot v imenu prebivalstva francoske prestolnice.

Iz palače vsruskih sovjetov se je ogromni sprevod razvil skozi glavne moskovske ulice proti Rdečemu trgu. Ob Ljevinovem mavzoleju so stali vsi člani vlade s Stalinom, Kalininom in Molotovom na čelu. Od tod je šel sprevod dalje skozi vso Moskvo v predmestje Novodevič, kjer bodo žrtve položene k počitku na posebnem letalskem pokopališču.

Izgleda, da ta strašna nesreča ni mnogo prizadela sovjetskih letalskih krogov. Povsod so poudarjali, da nesreče ni zakrivila tehnična pomanjkljivost zgradbe letala. V tem oziru je znani pilot Ribuškin izjavil, da ne zadene graditeljev letala nobena krivda. »Nesrečo je zakrivila zločinska drznost pilota Bladina, ki vkljub prepovedi ni nehal z akrobacijami okoli veleletala.« Moskovska vlada je že sklenila in je takoj po pogrebu »Pravda« to objavila v posebni izdaji, da bo takoj začela graditi tri nova letala prav istega tipa, kakor je bil »Maksim Gorkij«. Prvo letalo se bo imenovalo »Vladimir Ljnin«, drugo »Jožef Stalin« in tretje »Maksim Gorkij«. Tega bodo zgradili zopet delavci tovarna Tiagor, in sicer s prostovoljnimi nadurami inženjerjev in delavcev vse tovarne.

Krst „Princese Olge“

Zagreb, 20. maja. AA. Za krst parnika »Princesa Olga«, ki se bo svečano vršil v Splitu 23. t. m., je prometni minister dovolil udeležencem, ki bodo potovali iz Beograda in Zagreba v Split in nazaj 75% popusta.

5 dni v Romuniji

Bukarešta, maja.

Po tako kratkem bivanju med Romuni in na tako omejenem prostoru, kakor ti ga more odmeriti v dnevnem tisku se tako radodaren stanovski tovariš, je pač težko natančno začrtati poteze značaja in temperamenta romunskega naroda. Nevarnost posplošenja posameznih vtisov na ves narod je velika. Prvi vtisi so pogosto varljivi, vendar so navadno bolj jasni, kolikor je odbojna ploskev tvoji notranjosti, v kateri se nosiš slika svoje domovine nedotaknjeno, bolj gladka. Ob naprotju s to sliko se žarki novih vtisov jasneje in določeneje odbojajo.

Romuni so brihtni ljudje. Za formo jim ni mnogo in življenja ne marajo vklepati v njo. Življenje se razliva pri njih na široko, tolerantnost je tu v vsakem pogledu velika, kakor je veliko razumevanje za vse mizerije in slabosti človeškega življenja. Verjetno je, da so tu na delu ruski vplivi. Romunskemu časnika je bilo prijetno, ko sem v avtomobilu obdvoval izredno spretnost šoferja. Prometnih znamenj in straznikov je po Bukarešti prav malo. Po vsemestnih bulvarjih, kakor so Bratjanov, Jonesov in drugi, drvi po tramvajih po tri in štiri vrste avtomobilov v isto smer in tvoji šofer prehitvi z izredno brzino vse štiri vrste in tramvaj, ne da bi dal znamenje, ko pridrvi na križišče in privozi od strani drug avto in ti že zavzveni v ušesih neizogiben tresk, se v resnici eden izmed avtomobilov ustavi namah. Iščoč razloge, zakaj se prav ta avto ustavi in ne drugi, stikaš za predpisi, po katerih se je vse to zgodilo, odgovora ne bo zlepa. Zdi se, da Romune vse to ne zanima, glavno je, da ni bilo nesreče. Romunski časnika nam je zatrjeval, da se vkljub vsej tej vsaj navidezni nediscipliniranosti na ulici, zgodi komaj nekaj nad sto avtomobilskih nesreč v mestu, ki šteje nad 800.000 prebivalcev. Da, Bukarešta je vele-mesto, ki mu pravijo tudi Pariz Vzhoda.

Romun dela spontano, hladnega razumskega preudarka ne bereš na njegovem obrazu. To so ljudje instinkta, pri katerih mora delovati razum z izredno naglico in se ne loči od čustev. Vsaj videz je takšen. V tem pogledu spominjajo na ostale Romune. Romuni so kljub temu ali morda prav zato diplomati. Mar ni največji diplomat tisti, ki zna za spontanost in čuvstvenost skriti hladne račune? Spontanost, neprisliljenost pri ravnanju je tista čudovita lastnost, ki vzbuja v vsej okolici tako prijetno toplino in daje vsemu življenju ono naravno socialnost, ki je ne morejo oživiti še tako popolni zakoni. Zato ima življenje med Romuni žar, ki bi ga n. pr. pri nas zaman iskali. Ta toplina topi rezerviranost, približuje ljudi in pospešuje obveščanje. Strežaj v dvigalu se skoro ne more premagati, da ne bi začel pogovora s teboj. Ko ti 15-letni kolporter z vsem srecem in z vso dušo ponudi list, se ti zdi pač naravno, da ga kupiš.

Romun mora biti človek dobrega srca: morda je tako mehak, da si ti ne bo upal povedati resnice, ako se bo bal, da bi te zadel. Pravijo tudi, da so Romuni zelo gostoljubni in postrežljivi. Na Jonesovem bulvarju sem vprašal dva mladeniča, kateri tramvaj pelje do parlamenta. Neposredne zveze ni bilo. Ta-

koj sta se mi ponudila, da me spremita, ako dovolim. Med potjo se je med nami razvil v francoščini res prijateljski razgovor. To sta bila akademika, ki sta si izbrala francoščino za glavni predmet. Navduševala sta se za prijateljstvo z Jugoslavijo, eden se je tudi učil srbohrvaščino. Zagotavljala sta mi, da na romunskih šolah zelo poučujejo srbohrvaščino. Zanimala sta se posebno, kakšen vtis je napravil na nas Bukarešt in Romunija sploh; kaj mislimo o romunski vojski. Ze v razgovoru z drugimi Romuni se nisem mogel otresti vtisa, da Romune silno zanima kaj mislijo narodi o njih in da z zadovoljstvom vzamejo na znanje vsako priznanje. Ne vem, ali je ta posebnost lastna samo manjšim narodom in se morda veliki narodi za mnenje drugih ne zmenijo. Vsekakor ne bi verjel na drugi strani tistim, ki trde, da iščejo Romuni na ta način pohvale iz nekega »hoštaplerstva«. Vem samo to, da je bil Aleksandru Balaci, eden izmed mojih spremljevalcev silno zadovoljen, ko sem zavrnil mnenje nekega Francoza, češ, da je romunski jezik silno težak in poln tatarskih izrazov. Romuni očividno ljubijo svojo domovino. Govoril sem o gostoljubnosti Romunov. Akademika nista pod nikakim pogojem dovolila, da bi jaz plačal tramvaj; plačala sta celo tudi zame. Bilo mi je neprijetno vse do tlej, dokler nisem pozneje od prijatelja slišal, da je hotel neki Romun, s katerim sta se prvič v življenju srečala, ob neki priložnosti poravnati mesto njega račun v gostilni.

Romun se veseli življenja. V velikih mestih smrti nikjer ne užreš. Vse hiti, vse se giblje, vse drvi v neznano smer. Kam? Bogve. Gotovo je le, da od smrti bi hotelo! Na velikomestni ulici ne vidiš ne bolezni, ne smrti, ne križa. Bukarešta poje pesem življenja in se noče umiriti niti v jutranjih urah. S srecem in dušo jo poje eiganski orkester. V sentimentalnih akordih romunske »Zgubljene ljubezni«, ki je zdaj v modi, ali v nedojemljivi razprostrtosti ruske pesmi ali ob zvokih dunajskega valčka se topi sree igralcev in poslušavcev. Romun igra z dušo in posluša z dušo. In melodija, igrana z dušo zavije igravce in občinstvo v nepopisno opojnost, da tudi v sree otroku sonca zasije žarek brezskrbnega življenja.

Toda tudi znamenja tvorne in romunskega naroda se kažejo. Sicer Bukarešta prica, da so Romuni moderno arhitekturo prekvasil in jo prilagodili lastnim razmeram. Tudi nove visoke stavbe — telefonska centrala doseže 10 nadstropij — imajo nekaj domačega na sebi. Romuni niso samo posneli moderne arhitekture, ampak so ustvarili tudi domač tip moderne stavbe. Bleščeče vojaške parade, kakršno smo videli na obletnico Karlovega povratka v domovino, imajo gotovo tudi namen privzgojiti romunskemu ljudstvu več vojaškega duha. Nova Velika Romunija z ogromnimi narodnimi manjšinami stavi državni obrambi gotovo nove zahteve. Med mehko dušo in temperamentom romunskega ljudstva in tem pruskim korakom pri vojaškem obhodu, je še vedno vidno hudo nasprotje. Vse kaže, da Romunija s svojimi živalnimi politiki in s svojim naravnim bogastvom več velja, kakor je splošno cenimo. Lojze Berec.

Srednješolska evharistična akademija

Zahvala sotrudnikom

Ob uspehi srednješolski evh. akademiji mi je častna dolžnost, da se v imenu mladinskega odseka Glav, pripravljalnega odbora za evh. kongres javno zahvalim vsem, ki so počastili akademijo s svojim odličnim obiskom. Posebno mi je v čast, izrekati najtoplejšo zahvalo gosp. banu dr. Pucu, g. gen. vikarju proštu Nadrahu, zastopniku divizijonarja, načelniku divizijskega štaba g. polkovniku Kelerju, prosvetnemu načelniku in zastopniku podbana g. prof. Brezniku, inspektorju srednjih šol g. prof. Vrhovniku, mestnemu županu dr. Ravniharju, g. dekanu dr. Ujčiču in gg. ravnateljem srednjih, učiteljskih, strokovnih in meščanskih šol. — Oblastva so šla prireditvi zelo dobrohotno na roko. Gg. ravnatelji pa so vrhu tega stavili dijaštvo svojih zavodov blagohotno na razpolago. Povrni vsem evharistični Kralji. — Dr. Mihael Opeka, predsednik Mladinskega odseka priprav. odbora za evharistični kongres.

Srednješolska evh. akademija je minula. Zanj smo prejeli toliko velikodušne pomoči in vnetega sodelovanja, da je dolžnost, da se javno zahvalimo vsem, ki so akademijo kakorkoli podprli in pri pripravi pomagali. Posebna hvala gre salezijanskemu zavodu, ss. uršulinkam,

„Jugoslovanska akcija“

Beograd, 20. maja. m. Sročil je imel sejo centralni odbor Jugoslovanske akcije, na katerem je bil izvoljen nov odbor. Za predsednika Jugoslovanske akcije je bil izvoljen dr. Jurij Korenić iz Zagreba. Med petimi podpredsedniki je v centralnem odboru tudi dr. Fran Kondare iz Ljubljane. Centralni odbor je zatem razpravljal o zadržanju nekaterih članov Jugoslovanske akcije za časa volivnega boja. Izključil je vse one člane, ki so kandidirali na katerikoli drugi listi razen na listi Dimitrije Ljotića. Izključeni so bili tudi oni, ki so delali proti tej listi. Med ostalimi sta bila izključena Luka Kostrenčič in Vladimir Velmar-Janković iz Beograda.

Sina zaprl v betonirano klet

Kraljevo, 20. maja. m. Pred nekoliko dnevi je bil prijavljen oblastem bogat kmet Radović iz vasi Radina, da ima že dve leti zaprtega svojega sina Jurija v betonirani kleti. Ko so orožniki res uvedli preiskavo pri omenjenem kmetu, so našli v temni kleti Radovičevega sina Jurija. Njegov oče se je hotel izgovarjati, da je sina zaprl, ker ni duševno popolnoma zdrav, v varstvo pa ga ni hotela sprejeti nobena umobolnica. Navedbe nečloveškega očeta pa ne odgovarjajo resnici, ker so že pred leti zdravilni ugotovili, da je mladenič zdrav. Radović se je hotel sina znebiti na ta grozen način ter ga je sam zaprl v temno betonirano klet, kjer je nesrečnik prebil cele dve leti. Hrano mu je porival skozi malo odprtino. Ko so orožniki rešili nesrečnega mladeniča ter ga odvedli vsega telesno propadlega na svetlo, je radi spremembe nenadoma oslepel. Nečloveškega očeta so orožniki zaprli.

Dunajska vremenska kapoved: Topleje in precej jasno. Vendar na levo vreme še ni zagotovljeno.

Važno pojasnilo za kmeta

Beograd, 20. maja. AA. Na željo kmetijskega ministrstva je dal davčni oddelek finančnega ministrstva tole pojasnilo:

Davčni oddelek smatra, da se sir, sirovo maslo in drugi mlečni izdelki, ki jih pridelujejo poljedelci brez posebnih priprav, in da nima značaja industrijske in obrtne predelave, kvalificirajo kot osnovni proizvodi in da takšen promet kmetov ni podvržen davku na poslovni promet, po drugi strani pa, da glede na navedeno stilizacijo čl. 159 finančnega zakona za 1926-27 niso podvržene temu davku tudi ne poljedelske zadruge, ki poslujejo v mejah navedenega člena, čeprav predelujejo mleko in sir in sirovo maslo s posebnimi mehaničnimi napravami ali stroji. Če mlekarke zadruge niso zadovoljne z odmero davka na poslovni promet, imajo pravico do pritožbe proti odmeri.

Obrtna razstava v Celju

Beograd, 20. maja. AA. V času od 14. do 18. avgusta t. l. se bo vršila v Celju velika razstava obrtnih ročnih del. Za razstavo je prometno ministrstvo dovolilo 50%no voznino za razstavljalce in razstavljeno blago.

Obisk francoskega brodograja

Hercegnovi, 20. maja. AA. Ob 10 dopoldne so se francoski mornarji začeli izkrcavati na raznih krajih vzdolž Kotskega zaliva. Nekateri izmed njih, zlasti častniki, so napravili izlet do Cetinja, Hercegnovega, Dubrovnika itd. Častniki so bili po večini v civilu. Jutri bo admiral Mougeta obiskal na ladji ban zetske banovine g. Mujo Sočica in poveljnik zetske divizije g. Petrovič.

Italijanski proračun v senci Afrike

Dve in pol milijarde za Abesinijo

Skupni primanjkljaj 12 milijard Din

Rim, 20. maja. SE. Finančni minister Thaon di Revel je v italijanskem parlamentu dal izčrpan poročilo o denarnem položaju Italije. Izrazil se je, da so izgledi za uravnoteženje izdatkov in dohodkov v bodočem proračunskem letu zadovoljivi. Na žalost pa se je v proračunskem letu, ki gre h koncu, izkazalo, da bo primanjkljaj znatno večji, kot je bilo lani predvideno. V prvih desetih mesecih tekočega proračunskega leta so znašali dohodki 17 milijard 662 milijonov lir, medtem ko so izdatki dosegli že 20 milijard 636 milijonov lir. Primanjkljaj v državnem knjigovodstvu znaša torej od 1. julija 1934 do 30. aprila 1935 skoraj tri milijarde (2.974.000.000) lir. Ta deficit bi nikakor ne dosegel te višine, je dejal Thaon di Revel, če bi vlada ne bila prisiljena k večjim izdatkom z ozirom na položaj v vzhodni Afriki (Abesiniji). Kajti izredni izdatki za italijanske kolonije v vzhodni Afriki so do zdaj dosegli vsoto 620 milijonov lir (skoraj dve in pol milijarde dinarjev, medtem ko dosega ves primanjkljaj 12 milijard dinarjev. Op. uredništva).

Anglija o veličini polk. Lawrencea

London, 20. maja. AA. Winston Churchill je napisal zelo toplo posmrtnico umrlemu polkovniku Lawrenceu. V nekrologu pravi ugledni britanski državnik med drugim:

Mogoče bomo šele pozneje razumeli, da smo s polkovnikom Lawrenceom izgubili eno izmed najpomembnejših osebnosti naše dobe. Imel sem čast, da sem mu bil osebni prijatelj in da sem ga dobro spoznal. Mogoče britanski imperij že leta in leta ni doživel tolikšne izgube, ki bi se po svojem pomenu mogla primerjati s prerano smrtjo polkovnika Lawrencea.

Maršal lord Allenby, v svetovni vojni poveljnik v Egiptu, Siriji in Palestini, je imel govor v radiu, v katerem je dejal, da je zlasti v letih 1917 in 1918 imel priložnost spoznati polkovnika Lawrencea pri delu in da je zmerom z največjo pohvalo govoril o neprecenljivih zaslugah, ki jih je storil ta znameniti mož Veliki Britaniji in zaveznikom.

Današnji »Times« posveča uvodnik smrti polkovnika Lawrencea in pravi, da je ta slavni vojak iz lastnih moči popisal več strani najnovejše svetovne zgodovine. Članek pravi med drugim, da je bil veliki pokojnik morda nenadomesljiv v četinskih bojih in v svoji politični improvizaciji. List poudarja, da bi bil mogel pokojni Lawrence v britanski vojski priti še do mnogo večjega čina, kakor ga je imel, morda celo do maršalske palice, vendar je sam raje delal po lastnih zasnovah, daleč od bleška uradne slave.

Članek tudi priznava, da je polkovnik Lawrence doživel velika razočaranja, ker britanska vlada ni izpolnila več obljub, ki jih je v njenem imenu dal tistim, ki jih je med svetovno vojno na vzhodu pridobil na svojo stran.

List zaključuje, da si je polkovnik Lawrence zagotovil odlično mesto ne samo v britanski, temveč v svetovni zgodovini, s svojo znamenito knjigo »Sedem stebrov moдрosti«, je pa pustil velik sled tudi v angleški književnosti.

Zasedanje Sveta Zveze narodov

Zeneva, 20. maja. c. Danes se je začelo tukaj redno zasedanje Sveta Zveze narodov, ki mu predseduje do pol sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Prva seja je bila dopoldne in je bila najprej tajna. Obravnavali so na tajni seji predvsem program tega zasedanja. Takoj nato se je začela prva javna seja, ki pa je obravnavala samo administrativne in gospodarske naloge Zveze narodov.

Popoldne je bila prva glavna javna seja in se je na njej obravnavalo o sporu med Bolivijo in Paragvajem, nato pa se je dvignil predsednik Litvinov in imel dolg spominjski govor za pokojnim maršalom Pilsudskim. V svojem govoru je proslavljaj pokojnika kot velikega poljskega nacionalnega heroja in utemeljitelja nove Poljske.

Za kulisami pa se pripravljala debata o sporu med Abesinijo in Italijo. Borbo za razčiščenje tega vprašanja vodi angleški delegat lord Eden, ki se je večerj dolgo razgovarjal s španskim delegatom Madariago in ga zahteval, naj bi bil poročevalec Sveta v tem vprašanju.

Laval ne pojde k Hitlerju

Pariz, 20. maja. c. Zunanje ministrstvo ponovno demantira vesti, da bi imel Laval namen kmalu odpotovati v Berlin ali pa se sestati kak drugič s kancelerjem Hitlerjem. Francoska vlada izjavlja, da sicer zelo želi zblížanja z Nemčijo, pač pa izjavlja, da se z Nemčijo ne more več pogajati v dvoje. Nemčija naj izjavi, da hoče pristopiti k sistemu kolektivne varnosti ali pa k sistemu regionalnih varnostnih pogodb. To pa zahteva širša pogajanja in Francija misli, da še ni prišel čas za taka pogajanja.

„Najbolj kritičen teden po vojni“

London, 20. maja. b. Današnji tisk opozarja, da teden, ki se je pričel z današnjim dnem, predstavlja najvažnejši in najkritičnejši teden po vojni. V ta teden pade zasedanje Sveta Društva narodov, zunanje-politični govor Hitlerjev in debata o zračni oborožitvi v gospodarski in poslanski zbornici. Ti veliki dogodki, ki se bodo odigrali v tem tednu, bodo usodni za daljnji položaj v Evropi. Stanje v Zenevi je kritično. Upanje pa je, da bo Velika Britanija oziroma Eden uspel, da odstrani ostrino v italijansko-abesinskem sporu in da se bo posrečilo, da pride do imenovanja razsodišnega odbora.

Iz bolgarske diplomacije

Sofija, 20. maja. m. V bolgarski diplomaciji so bile izvršene večje izpremembe. Tako je postavljen za generalnega tajnika v zunanjem ministrstvu publicist Nikola Nikolajev. Za bolšedajni stalni delegat pri Zvezi narodov Antonov. Dosedanji poslanik v Moskvi Mihailjev garske poslanika v Moskvi je imenovan doje odgovornik. Za opolnomočenega ministra v Budimpešti je postavljen dosedanji šef protokola v zunanjem ministrstvu Stojil Stojilov. Na njegovo mesto pride Hristo Knev. Za odpravnika poslov na bolgarskem poslaštvu v Varšavi je imenovan Sava Kirov.

London, 20. maja. AA. Abesinski zunanji minister je dal lole izjavo dopisniku »Sunday Timesa«: Italija je zbrala 90.000 mož in tisoč letal ob naših mejah. Nepristano prihajajo novi transporti čet, tako, da se pomnoži vsak mesec za 10.000 mož. Gesla Italije niso gesla tistega, ki hoče mir. Edino Zveza narodov lahko intervenira, da se popravi položaj, ki drvi v vojno. Da olajšamo položaj Zvezi narodov, smo pristali na italijanski predlog o ustanovitvi posebne arbitražne komisije. Ne sme se izgubljati čas. Če Zveza narodov ne dobi pristanka Italije za arbitražo večjega obsega, bo bodočnost zelo mračna.

Rim, 20. maja. b. Abesinska vlada je imenovala v italijansko-abesinsko paritetno komisijo profesorja Lapradella in Potterja za svoja delegata. Italijanski tisk izraža začudenje, kako je Lapradelle, profesor pariske Sorbonne, mogel sprejeti ta delikatni posel, ki mu ga je Abesinija poverila brez odobritve francoskega zunanjega ministra.

Predavanje prof. Horaka

Ljubljana, 20. maja.

Pod okriljem Ljudske univerze je danes predaval profesor praške univerze dr. Jiri Horák o »Vplivu srbske narodne pesni na slovanske literature«. Pred odličnim občinstvom je prof. Horák v lepi srbohrvaščini temperamentno očrtal najprej stanje slovanskih književnosti pred romantizmom ter nato navdušenje Slovanov v narodni pesmi, ki je dala tako pogrešno slavno tradicijo. Očrtal je srbskega Vuka Karadžića ter vpliv njegovih narodnih pesmi in sploh narodnega duha na češko, poljsko in rusko književnost od početka do naših dni. Za predavanje je žel burno odobravanje. Podrobnosti o predavanju bomo še spregovorili. — Jutri ob 18 bo g. profesor predaval na vseučilišču v veliki zbornici o Masaryku v slovanskih književnostih. Upamo, da bo občinstvo kakor danes napolnilo dvorano.

Občni zbor Združenja krojačev

V nedeljo, dne 19. t. m. se je vršil v zeleni dvorani hotela Union občni zbor Združenja krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani. Kot zastopnik Zbornice za TOI in Okrožnega odbora obrtniških združenj se je udeležil skupščine podpredsednik Okrožnega odbora g. Iglič. Predsedoval je občenemu zboru dolgoletni predsednik Združenja g. Ivan Kernič. G. predsednik se je v uvodu s toplimi besedami oddolžil spominu viteškega kralja Aleksandra I. Navzoče članstvo je stalo sledilo njegovim izjavam in se ob koncu soglasno odzvalo pozivu s trikratnim: Slava!

G. predsednik je nato podal izčrpan poročilo o poslovanju Združenja v preteklem letu. Splošna gospodarska kriza tudi krojaškemu stanu ni prizanesla. V preteklem letu so se razmere še poslabšale. Konsum je padel na minimum, tako da so mnogi člani zapostveni krogarji nekaj mesecev v letu. Posledica tega je venomer naraščajoča brezposelnost in šušmarstvo. Na drugi strani pa se preplavlja trg s cenenimi izdelki oblačilne (stroke) industrije, ki resno ogroža nezaščiteni krojaški stan. Vseled splošnega pomanjkanja denarja namreč ljudje ne gledajo več na kvaliteto in preciznost izdelave, ampak le na ceno, v kateri pa članstvo, ki ima radi finije izdelave mnogo več stroškov, ne more konkurirati z oblačilno industrijo.

V nič manjšem obsegu pa je trpelo krojaštvo valed prevelikih davčnih bremen.

Združenje je storilo vse, kar je bilo v njegovi moči, da se obupno stanje njegovega članstva vsaj malo zboljša. Ostro je nastopalo proti šušmarjem in opozarjalo oblastna na pogubo, ki jo prinaša nezaščiteni krojaški stroki oblačilna industrija. Z vsemi močmi je stremelo za tem, da se članstvo prevleklje davčne dajatve čimbolj znižajo. Pa tudi v vseh drugih vprašanjih je skušalo za svoje članstvo doseči čimveč ugodnosti, kar se mu je v mnogih slučajih tudi posrečilo.

Iz statistike je razvidno, da ima Združenje 499 članov. Obrt je prijavilo v preteklem letu 20, odjavilo pa 37 članov.

V nadaljnjem poročilu je g. predsednik podal računski zaključek za preteklo leto in proračun za l. 1935, kar oboje je bilo soglasno odobreno. Končno je opozoril članstvo na razne obrtne predpise, na plačevanje v posmrtninski fond in stavil predlog glede doklada za tekoče leto, ki je bil soglasno sprejet.

Sledila je mestoma precej živahna, a vsekakor stvarna debata. Med drugimi je bil tu sprejet predlog, da članstvo v bodoče ne bo kreditiralo niti pri blagu niti pri izdelovanju oblek, ker mora tudi ono svoje obveznosti poravnati proti takojšnjemu plačilu. Po končani debati je pozval g. predsednik vse prisotne na skupno prizadevanje, da se položaj krojaške stroke čimprej zboljša, in zaključil uspehi občni zbor.

Osebnosti vesti

Beograd, 20. maja. m. S kraljevim ukazom sta napredovala v V. pol. skup. Franja Logar, učiteljica v Laporju in Fran Podplatnik, učitelj pri Sv. Tomažu. V VI. pol. skup. je napredovala Ana Slibar, učiteljica v Belgradu, na delo v prosvetnem ministrstvu. — S kraljevim ukazom je razveljavljen ukaz, s katerim je bila upokojena Olga Seči-Perenta, učiteljica v Loki pri Zmstvu, v kolikor se nanaša na upokojitve z dne 5. septembra 1934, ter se popravlja v toliko, da je upokojena z dnem 20. oktobra istega leta.

Beograd, 20. maja. AA. Za načelnika oddelka državnega računovodstva je imenovan gosp. Djordje Rasić, komisar finančnega ministrstva pri upravi državnih monopolov v pokojju.

Belgrajske vesti

Beograd, 20. maja. m. Združenje mlinskih industrijcev je za 6. junij sklicalo II. izredni občni zbor, na katerem bodo razpravljali o stališču, ki ga zavzema mlinska industrija glede letošnje žetve, ki radi slabega vremena in mraza ne bo dosegla lanske količine.

Beograd, 20. maja. m. Pravosodni minister je odobril z državnega stališča naselitev č. sester od Sv. Križa na Ponikvi pri Dobrepoljah v kočevskem okraju.

Mladina evharističnemu Kralju

Ljubljana, 20. maja.

V soboto in v nedeljo je ljubljanska srednješolska in meščanska mladina priredila dvojne marijanske evharistične akademije z istim sporedom. O prvi, ki je bila namenjena srednješolski mladini sami, je že poročal redni »Slovenec«, o drugi, ki je bila namenjena širšemu občinstvu, pa današnji »Poned. Slovenec«. Nedeljske akademije so se udeležili odlični predstavniki cerkvenih, posvetnih in vojaških oblasti. Izpod peresa glasbenega strokovnjaka smo dobili o celotnega umetniškega večera, ki je bil izveden na obeh prireditvah:

»K Bogu, ki razveseljuje mojo mladost! — s tem geslom so se naši neumorni kateheti in profesorji verouka ljubljanskih meščanskih, srednjih in strokovnih šol lotili ne malega dela in nam predstavili tako slavnostno in izborno uspešno evharistično akademijo.

Spored, ki se je nanašal kot priprava na evharistični kongres in je bila njega zamisel »Po Materi k Sinu« prav posrečena in še posebno z ozirom na tako veliko število sodelujoče mladine, je bil stilno in vsebinsko enoten.

Prvi Marijanski del je obsegal 9 točk. Pomnoženi vojaški orkester je uvodoma sočno in polno doneč zaigral pod vodstvom voj. kapelnika kapetana Zivanoviča za to priliko upoštevajoč odlomek iz P. H. Satterjevega »Vnebovzetja«. Po uvodni besedi maturanta klasične gimnazije, ki je podal vsebino in namen akademije, je nastopil krepak, dokaj številni mešani zbor šentiviške gimnazije pod vodstvom profesorja glasbe Matije Tomca ter nam je zapel dr. Fr. Kimovčev »Mladi mornarji« in M. Tomčev »Magnificat«. Zbor se posebno ponaša z dobrimi deskimi sopranji, ki jim tudi višina ne dela dosti preglavic. Splošno pa je zbor vpet in glasovno enoten. Svojo nalogo so prav pohvalno izvršili. Zavodu, ki v taki meri posveča skrb tudi glasbeni vzgoji gojencev, je čestitati.

Dijaki in dijakinje klasične gimnazije so nam A. Farkašev »Majniški večer v slovenski vasi« predložili dobro zamišljeno scenično in tudi vsebinsko tako, kot je v našem podeželju. Evharistično procesijo P. K. Sekovaniča pa so prav izrazito podali gojenci šišenske meščanske šole. Združeni dekliški zbor meščanskih šol iz Lichtenhurna, od Sv. Jakoba in iz Šiške so nam podali pod vodstvom glasbene učiteljice M. Lahajnarjeve preprosto, učinkovito F. Zabretov »Večerni avel« in St. Premrljevo »Hvalnico nebeški gospé«. Posebno v Premrljevi pesmi je, četudi tako v malem delu, izražena njegova lastna, mogočna, stilno enotna in, kar je največ, naša narodna nota. Obe pesmi je zbor izvajal dovršeno. Vodila ga je pač učiteljica, ki je pevsko-solistično izobrazena. Zal, da klavirsko spremljevanje ni moglo biti čistejše vsled slabega pianina, ki je za tovrstne večje zborne klavirski ton neobhodno potreben. Po izraziti deklaraciji deške meščanske šole iz Prul (svojičas je imela ta šola izborni mladinski pevski zbor in orkester, kar je pač škoda, da je v zadnjih letih tako v zastoju, ker zavod gotovo razpolaga z dobrim materialom) in govorilnim nastopom dijakinji II. realne in mestne ženske real. gimn. je bil prvi Marijanski del sporeda zaključen.

Drugi del sporeda je bil mogočnejši, popolnejši in v bistvu izrazitejši, proti koncu glasbeno na višku. Ze Mozartov »Zbor duhovnikov«, ki ga je pod prejšnjim omenjenim vodstvom zaigral pomn. voj. orkester, nam je pokazal resnejšo smer. Po recitaciji O. Zupančiča »Nočni psalm«, ki ga je recitala dijakinja Trgovske šole, in izraziti I. Cankarjevi »Ne-

delji«, je dekliški zbor gimnazij in učiteljske polhvalno odpel M. Eleonore Hudovernik »Četrti in šesti blagor« ter Sprinzerjev »Slavljen Gospod!« Tovrstni zbor bi bil lahko za to priliko večji — pa nič zato. Izvajajoče so podale obe pesmi prav dobro in naj bodo na tem mestu še posebno pohvaljene. Zbor je vodila neka uršulinka. Pri klavirju je bila M. Eleonora.

Najvažnejši del — del pričakovanja in izpolnitve sv. Evharistije pa je bil po uspešni deklaraciji Srednje tehnične šole in Trgovske akademije del, ki se je združil takorekoč v štirih med seboj združenih točkah v dr. Gržinčičevem XXII. psalmu, J. Zabkarjevem »Evharističnemu Kralju« ter Farkaševim »Živim oltarjem« z dr. J. Gržinčičevimi »Aklamacijami«. Predvsem se nam je menda prvič predstavil g. dr. J. Gržinčič s svojim mogočnim, izrazitim psalomom in aklamacijami. Pod njegovim vodstvom so vsi združeni zbori, postavljeni še na obeh balkonih in galeriji, spremljani po orkestru, izvršili celotno delo v naše največje zadovoljstvo — presenečeno in nadvse pohvalno. Ni mogoče se spuščati na tem mestu v podrobno oceno, pribiti moramo samo dejstvo, da so zbori, orkester ter ostali v recitaciji in mimični sceni podali tako dovršeno, da nam dela, kot so bili Kristus prihaja. Blagoslovljen in Vera v življenje, ne bodo šla iz spomina. Ne bo pa tudi pozabljena končna mogočna in iz srca vroča prošnja, ki so jo zbori in orkester podali v sklepnem akordu k Najvišjemu za blagoslov našega kralja Petra II. in našo ljubo domovino.

K točki 6 evharističnega dela akademije, ko je fantovski zbor gimnazijcev zapel skladbo dr. Jerka Gržinčiča, tekst 23. psalma, pripominjamo še naslednje: Odpiranje sv. vrat simbolizira obenem otvoritev evharističnega kongresa. Kakor se v Rimu ob začetku sv. leta odpro sv. vrata, tako je naša mladina odprla vrata v velike slovesnosti evharističnega kongresa.

Kakor čujemo, se bo ta krasna akademija v nedeljo najbrž še ponovila.

Školov pozdrav dijaštvu

Prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki se, zadržan po svojih vizitacijskih potih, ni mogel udeležiti evharistične akademije dijaštva srednjih in meščanskih šol, je poslal topolično zbrani mladini naslednji brzojavni pozdrav:

Dijaštvu ob evharistični akademiji pošiljam blagoslov. Prosim mu od evharističnega Odršenika iskreno pobožnost in veliko ljubezen do najsvetejše Skrivnosti. — Škof Rožman.

Ta pozdrav je pri akademiji v soboto zvečer prebral v uniojski dvorani g. kanonik dr. Opek a kot škofijski nadzornik za verouk na srednjih šolah. Tisočglava mladina je sprejela školove besede z viharim aplavzom.

Prejeli smo še naslednjo

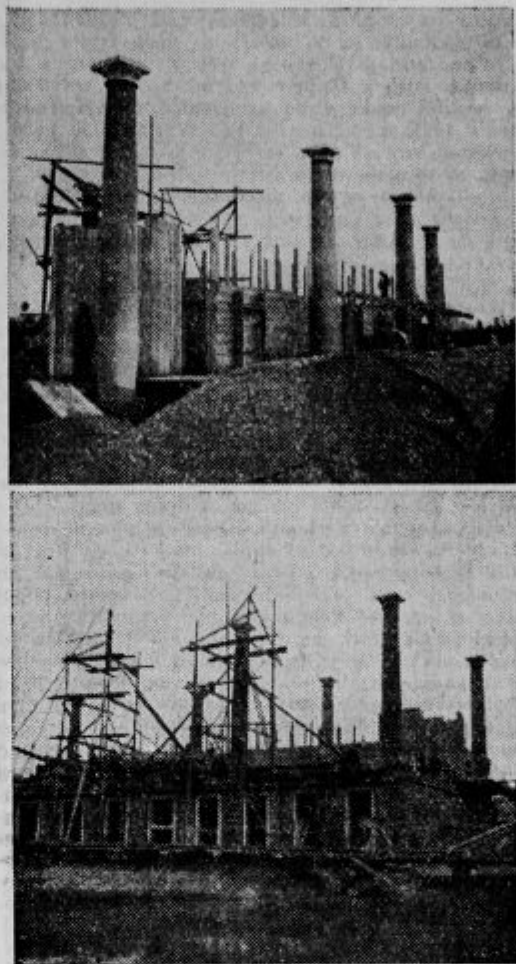
ZAHVALO:

Prisrčno se zahvaljujem vsem gg. akademikom, ki so s svojimi glasovi podprli naš reprezentančni srednješolski zbor, ter onim, ki so sodelovali pri orkestru. Enako se zahvaljujem vsem svojim dragim prijateljem dijakom za njihovo poštrevnost in navdušenje. Prosim, ohranite še vsi legitimacije. Dr. Jerko Gržinčič.

† Veletrgovce Ivan Ravnikar

Kakor smo poročali že v »Poned. Slovenec«, je umrl v nedeljo jutraj v Gradcu, kjer je iskal zdravja svoji dolgotrajni in mučni bolezn, obče znani in spoštovani celjski veletrgovce gospod Ivan Ravnikar v 62. letu starosti. S pokojnim g. Ravnikarjem lega v grob eden izmed tistih redkih celjskih trgovcev, ki so bili že v predvojnem nemškem Celju vedno odločno slovenskega mišljenja. Bil je rodom ljubljčan, kjer se je tudi izučil trgovine, l. 1901. pa se je preselil v Celje, kjer si je kmalu ustanovil dobro idočo specerijsko veletrgovino. Mnogo se je udeleževal tudi v raznih stanovskih, gospodarskih in drugih korporacijah. Bil je član upravnega odbora Hranilnice dravske banovine, mestnega avtobusnega podjetja, predsednik Združenja trgovcev za mesto Celje, družabnik d. z. o. z. Sladkor, Celjske posojilnice, mnogo let je bil član občinskega sveta mestne občine celjske, od 18. februarja 1932 je bil tudi podžupan mesta Celja. Že nekaj let je bolehal na železu, iskal zdravja tu in tam, dokler ni bolezen strla tega včasih krepkega moža. Po naravi je bil priazen in mirnega značaja, opravljal je tudi v redu svoje verske dolžnosti. Zanuša žalujeto sorogro go. Amalijo, hčerko go. Pavla, ki je poročena z ravnateljem cinkarne g. Lazarevičem, in sina g. Božidarja, ki vodi trgovino. Pokojnika so prepeljali iz Grada v Celje, kjer bo pogreb danes ob 5 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Naj sveti pokojniku večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Dela na Stadionu

Gradba stalne tribune.

Celjsko mestno avtobusno podjetje za tujski promet

Mestno avtobusno podjetje v Celju je v svrhu pospeševanja tujskega prometa in da glede na težke razmere omogoči prebivalstvu čim večjo uporabo avtobusov, sklenilo znatno znižati vozne cene na nekaterih progah in uvesti na vseh progah olajšave za tour in retour karte. Na progi Celje—Logarjeva dolina je splošno znižanje voznih cen, tako da stane vožnja na progi Celje—Logarjeva dolina 50 Din. Tour in retour karte z veljavnostjo dveh dni stanejo na tej progi: Celje—Logarjeva dolina 80 Din, Celje—Solčava 72 Din, Celje—Rogovlje 68, Luče 82, Ljubno 50, Rečica 38, Mozirje 30, Letuš 26 in Braslovče 20 Din. Razen tega uživajo člani podružnice SPD v Celju pri tour in retour kartah v Logarjevo dolino še poseben popust, da plačajo na podlagi veljavne članske izkaznice v pisarni m. avt. podjetja 70 Din. Te karte niso terminirane. Ta popust velja za vse dni razen za sobote in nedelje. — Celje—Dobrna, tour in retour se zniža na 24 Din, in se njihova veljavnost zviša na 2 dni. Razen tega so za to progo uvedene posebne družinske karte. Družine z najmanj dvema članoma dobijo v pisarni povratne karte po 20 Din za osebo. — Celje—Rog. Slatina 27, za povratek 40 Din. Celje—Podsreda na eno stran 38 Din, za povratek 70 Din. Celje—Sv. Peter pod Sv. gorami 40, za povratek 64 Din. Podjetje se bo tudi sicer v vsakem oziru potrudilo, da bo ustreglo občinstvu. Na razpolago so avtobusi za posebne vožnje in izlete po nizkih cenah. Vse zadevne informacije se dobe v pisarni mest. avt. podjetja v Celju, Trg Kralja Aleksandra 5, telef. 236.

Izpred kazenskega sodišča

Ljubljana, 20. maja.

V javniškihih gozdovih na Notranjskem ne cyete samo tihotapstvo konj, marveč tam imajo svoja tajna lovišča tudi divji lovc, mladi fantje, ki si privoščijo kako srno ali pa tudi jelena, ki živi na Javorniku in pod Snežnikom in ki jih je v te gozdove pripeljala snežniška graščina. Graničarji so 13. februarja letos opazili štiri mlade fante v Balantovi dolini na Javorniku, ko so s puškami čakali na divjačino. Ko so bili fantje zapazili graničarje, so se spustili v divji beg. Imeli pa so smolo, da je eden izgubil klobuk. Od sebe so pometali tudi puške. Pred kazenskim sodnikom-podincem okrožnega sodišča v Ljubljani sta bila zaradi prestopka tatvine divjačine obsojena mlada divja lovec France in Lojze iz Dolenje vasi pri Cerknici in sicer prvi na 14 dni, drugi pa na 20 dni zapore. Sodniku sta zatrjevala: »Gospod! Šla sva samo v gozd sekat leskovke!« Sodnik ju je po očetovsko poučil, da se s puškami ne hodi sekat leskovk. Obsojenca nista hotela izdati še dveh svojih tovarišev in sta raje prevzela kazen na svoja pleča.

Ljubljčan Ciril je bil obsojen na 2 meseca zapore, ker je nekemu imovitemu gospodu ukradel 2000 Din gotovine. Par ur je veselo živel, sedaj bo jedel nezabeljen ričet.

Velik nočni požar

Ptuj, 20. maja.

V nedeljo, 19. t. m. ob pol 3 jutraj, ko je bilo prebivalstvo v globokem spanju, se je nadomoma zaskrtilo nebo nad prijazno vasio Sturmovci, ki leži na desnem bregu Drave med Ptujem in Sv. Vidom. Požar je izbruhnil pri posestniku Jakobu Bezjaku. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal; ogenj se je razširil klub obrambnemu zidu na stanovanjske poslopje, na katerem je zgorelo ostrešje. Gasilci iz Ptuja in Sv. Vida so prihiteli z neverjetno naglico na kraj požara in z velikim naporom preprečili, da stanovanjska hiša ni zgorela do tal in tudi, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Zgoreli so vsi poljski pridečki, posebno pa velika množina sena, ter vse gospodarsko orodje. Zgorelo so le z muko rešili, pač pa je zgorelo 60 kokoši, 5 svinj, 6 svinj pa je bilo tako hudo opečenih, da so jih morali zaklati. Škoda je precej velika in znaša okrog 60.000 Din.

Občni zbor Muzejskega društva v Ptuju

Pretekli teden je imelo Muzejsko društvo svoj redni občni zbor v refektoriju mestnega Ferkovega muzeja v Ptuju. Zbor je vodil društveni predsednik g. Dr. Komljanec, ki se je uvodoma spominjal v preteklem letu umrlih članov. — Iz poročila je posneti, da je bilo društvo v preteklem letu zelo delavno in je razširilo tudi prostore za izkopine in namestitve obsežne muzejske knjižnice. Vse te nove prostore je dala na razpolago mestna občina. Nadalje je posneti iz poročila, da se je društvo obogatilo z raznimi izkopinami iz rimske dobe in sicer z dobro ohranjenim rimskim sarkofagom in denarjem, z različnimi dobro ohranjenimi posodami in okraski iz iste dobe. Letošnje poletje nameravajo s kopanjem v bližnji Hajdini nadaljevati. Društvo je izdalo arheološki zemljevid in postavilo en izvod na kolodvoru, potujočemu občinstvu na vpogled.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal prof. Alič, je razmeroma ugodno. Obisk muzeja od strani tujcev, ki prihajajo v Ptuj, je bil obilen in sicer znaša nabrana vstopnina 3.452 Din. — Na članarini in z nekaterimi drugimi dohodki se je nabralo 18.757 Din, banka uprava je nakazala 15.000 Din, tako da znašajo dohodki skupno 35.209 Din. — Izdatki, ki jih je imelo društvo v preteklem letu znašajo 17.351 Din, v blagajni pa se nahaja 17.858 dinarjev.

Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni dosedanj. Člani in sicer: predsednik Dr. Komljanec, odborniki: notar Škrabar, dr. Remec, prof. Alič, šol nadzornik Gorup, šol. upravitelj Peček in učitelj Smodič, ki vodi tajniške posle. Dva člana kot zastopnika občine določi mestni svet v prihodnji seji. Po obnem zboru je imel društveni predsednik dr. Komljanec zanimivo predavanje o potovanju s parnikom »Kraljica Marija« v Grčiji in v Orientu.

Jubilej trgov. nadaljevalne šole v Ljubljani

Trgovski dom že dolgo ni sprejel v svoje obširne prostore toliko gostov kakor v soboto na dan proslave 25-letnice trgovske nadaljevalne šole združenja trgovcev, ki je bila povezana s prav lepo uspešno akademijo. Ugovotiti moramo, da je akademija dosegla svoj popolni moralni uspeh. Priznanje gre vsem, ki so sodelovali, tako učiteljskemu zboru z vodjo in ravnateljem g. Grumom, kakor tudi učencem in učenkam. Posamezne točke so gledalce navduševale, zlasti »Oj Dober dob« in pa ruski ples.

Slavnostno proslavo je otvoril predsednik šolskega odbora združenja trgovcev veletržec g. Albin Smrkolj, ki je po državni himni pozdravil vse navzoče goste.

25 let ni dolga doba, zato nas pa tembolji živo spominja na tiste čase, ko nam je ukazoval tujec, na čase ko smo bili hlapi, tuji pa naši gospodarji. Z veliko poštrevnostjo, železno energijo, prežeto z ognjem domovinske ljubezni, se je naše trgovstvo s podporo idealnih kulturnih delavcev na gospodarskem polju sprostilo robstva in naš trgovec je postal na svoji zemlji svoj gospod. Slovenski trgovci je v času splošnega narodnega gibanja spoznal, da je treba za obstanek in procvet naroda delati predvsem na gospodarskem polju, ker le v zdravem gospodarstvu, katero se nahaja v domačih rokah, je obstoj naroda zjamčen. S tega vidika je treba gledati na trgovski stan in naj bi bil tudi resen opomin onim, ki gledajo na naše trgovstvo samo s pridobitnega vidika. Zgodovina nas uči, da je pri vseh velikih narodnih trgovstvih vršilo pionirsko delo, da je trgovstvo utiralo pot k narodnemu blagostanju in razvoju kulture.

Naš trgovski podmladek, ki se praktično uvaja v razne panoge trgovine, dobiva na trgovski nadaljevalni šoli vse ono znanje in vede, ki so potrebne, da napravijo iz mladil ljudi dobro podkovane trgovce, ki bodo tako pripravljeni lahko vzdržali v boju za obstanek. Razen tega pa se trgovsko mladino v šoli navaja k temu, da bodo kot sodružniki in samostojni trgovci posvečali svoje proste ure gospodarskim in prosvetnim organizacijam in postali tako pravi borci v službi svojega stanu in naroda. Vse to vzgojno delo vrši učiteljski zbor z veliko ljubeznijo in polnim razumevanjem naših težej, zakar mu budi izrečena s tega mesta naša iskrena zahvala. Vodja te šole g. Grum, ki vzorno vodi ta učni zavod, praznuje na šoli dvojni jubilej in sicer 15-letnico, odkar poučuje, in 10 letnico voditeljstva naše šole. Za njegovo uspešno, poštrevno delovanje mu izrekam v imenu združenja in v imenu šolskega od bora naše iskrene čestitke.

Nato je govoril ravnatelj g. Grum in v imenu učencev in učenek je k 25-letnici v ta namen posvečeno besedilo učiteljske mestnega liceja ge. Marije Grošljeve recitala vajenec Avgust Repotičnik.

Lavantinci na evh. kongresu

Mnogoštevilni Lavantinci so želeli ob priliki evharističnega kongresa v Ljubljani opraviti tudi svoje zaobljubljeno romanje na Brezje k Mariji Pomagaj. Ker pa bi ne mogli predložiti ostati zdoma, bi radi romanja na Brezje morali izostati od dela kongresnih prireditev. Ker pa bo po odobrenju prevz. g. ljubljanskega škofa čudodelna slika Marije Pomagaj za čas kongresa prenešana v Ljubljano in izpostavljena v javno čiščenje na Stadionu, bodo Lavantinci romanje lahko opravili že s tem, da se udeležijo evharističnega kongresa.

Lavantinci bodo potovali na kongres s posebnimi in z ojačenimi rednimi vlaki. Posebne vlake organizira pripravljalni odbor v Mariboru, ki bo v nekaj dneh razposlal v pošte prihajajočim župnijam svoje vprašalne pole. Za enkrat so predvideni sledeči posebni vlaki:

1. Maribor—Ljubljana, v katerega bodo vstopali udeleženci z vseh postaj med Mariborom in Poljčanami. Voznina za tja in nazaj bo znašala 39 Din.

2. Ljutomer—Ljubljana. V ta vlak bodo vstopali udeleženci na postajah od Ljutomera do Moshkanjcev. Voznina za tja in nazaj bo znašala 47 dinarjev.

3. Grobelno—Ljubljana za udeležence, ki bodo vstopili na postajah Grobelno do všteteja Celja. Voznina tja in nazaj 29 Din.

4. Velenje—Ljubljana za udeležence, ki bodo vstopali na postajah Velenje—Zalec. Voznina tja in nazaj 33 Din.

5. Brežice—Ljubljana. Ta vlak bo sprejemal potnike na vseh postajah od Brežic do Zidanega mosta. Voznina tja in nazaj bo znašala 29 Din.

Slavistično društvo v Ljubljani

je imelo svoj prvi redni občni zbor v nedeljo, 19. t. m. Predsednik g. univ. prof. dr. Nahtigal je podal izbrpno poročilo o nalogah slavističnega društva za bodoče, ki se tičejo predvsem pouka slovenskega jezika na naših šolah, tako osnovnih, meščanskih kot tudi srednjih. Treba je okrečiti jezikovni študij domačega jezika na naših srednjih šolah, ki sedaj ne zadošča. Govoril je o načrtih, predavanjih in zamenjavi publikacij, ter zlasti opozarjal na potrebo takega slovenističnega časopisa, kot ga imajo n. pr. Srbi (Naš jezik), ali Poljaki (Nasz jezyk) itd., ki bi bil tudi praktično-pedagoški. Podpredsednik prof. dr. Kolarič je opisal dosedanje delo, zlasti pa napor društva ob priliki novega razpisa šolskih knjig, ki je poslal utemeljene spomene vse odločujočim činiteljem ter poslal celo deputacijo v ministrstvo. Podvrgel je kritiki dosedanje učne načrte, pokazal na njihove slabosti ter podčrtal dolžnost prav slavističnega kluba, kot društva, ki naj skrbi za pravičen in zadosten pouk slovenščine po naših šolah. Po referatu vseh drugih odbornikov, med katerimi je bilo posebej zanimivo razglabljanje abs. phil. Petreta o načinu, kako priti do denarja za znanstveno pedagoško publikacijo oz. nadaljevanje časopisa za slovenski jezik, književnost

in zgodovino, ki je svoj čas po osmih letih izhajanja moral prenehati. S primerjavo izdatkov za kulturne potrebe iz javnih ustanov se vidi, da bi se moglo pri njih dobiti primerno dotacijo, ki bi po zakonu pripadala. Končno je občni zbor sklenil, da bo osnoval odbor za šolske knjige, ki bo budno stražil in delal v vseh vprašanjih, ki se tičejo učnih knjig slovenskega jezika, kar smatra društvo za svojo glavno dolžnost in nalogo. V ostalem pa bi pripravil gradivo za nadaljevanje jezikoslovnega časopisa (ČJKZ), ki naj bo praktičnega pomena. Obnem bo društvo organiziralo predavanja za člane in javnost ter iskalo zveze z drugimi znanstvenimi društvi. — Mlademu znanstvenemu društvu s tako lepimi in potrebnimi nameni želimo veliko uspeha.

Spomeniki

lepi, moderni po nizki ceni pri trvdki

FRANJO KUNOVAR

Sv. Križ — Ljubljana

Zahtevajte album. Telef. 27-87

Bolgarskim pevcem v pozdrav!

Ko prihajate, dragi bratje Bolgari, vrli peveci iz območnega obdobja mesta, bolgarskega Ruse, vedite, da prihajate med Slovence, kakor prihaja svoj na svojo. Vas in nas vežejo dolga leta medsebojnih pristrskih simpatij in skoraj slinasta usoda, veže nas podoben jezik, tako da med vami in med nami ni potreben tolmač v kakšnem drugem jeziku, veže nas zavest, da ste vi najbolj južna veja, mi Slovenci pa najbolj severna veja istega južnoslovenskega debla. Veže pa nas medsebojno tudi naša pesem. Saj pesem je tisto, kar gre človeku in narodu najgloblje do srca. Ko ste stoletja jeli pod krutim nasiljem nekrščanstva, ste vedeli, da boste sicer vzdržali in da boste dočkali dan osvobodjenja, toda samo pod enim pogojem, ako ostanete zvesti Kristusu in svoji materni besedi. Najboljše sredstvo pa, da vam ostanete rodovi zvesti dragi materinščini, je pesem. In vi Bolgari se ponašate z mogočno epopejo, ki ne zaostaja za sorodno in prav tako bratsko srbsko narodno epiko, v zapadni Evropi sicer bolj znano. Stoletja že vemo Slovenci, da biva tik pred vrati Carigrada krepek in živah južnoslovenski narod, sposoben doseči najvišje cilje kulture in civilizacije. Naša poezija ima polno motivov iz vaše junaške osvobodilne borbe proti mohamedanstvu in narodnemu neprijatelju. Kakor ste vi Bolgari hvaležni svoji narodni pesmi, da vas je ohranila zveste svoji narodni besedi, tako smo hvaležni tudi mi Slovenci svojim neznanim na-

rodnim umetnikom, ki so z domačo epično in lirsko pesmijo vzdrževali v srcih naših prednikov ljubezen do mile slovenske besede. Še danes se Slovenci na nekaterih naših območjih točkah borimo, in še dosti uspešno, samo s svojo pesmijo pred propadom, žal pa nam je sovražnik zopet na drugih točkah zatrl še to orožje. Vam Bolgarom in nam Slovincem je torej pesem posebno ljuba, ker nam je še več kakor umetnina, ker nam je svetinja.

Radujemo se, da prihajate k nam tako pogosto z najlepšim, kar nam morete dati, to je s pesmijo. Radujemo se vaših trgovcev, vaših gospodarstvenikov, vaših politikov, vaših znanstvenikov, vaših umetnikov, najbolj pa se radujemo vas pevcev. Mnogo potov vodi od vas do nas in obratno, toda najbližja je pot skozi bratska srca, je pot, spremljana s pesmijo. S pesmijo se bomo najbolj zblížili in se v ljubezni najprej vključili.

Vaša bolgarska zemlja je vrt Balkana, vrt Evrope. Z začudenjem gleda potnik, kako se vaš kmet, vaš vrtnar, vaš delavec in vaš izobraženec oklepajo svoje zemlje. Zato vemo, da ste v svoji zemlji trdno zasidrani in da je zato vaša zemlja tudi zmožna proizvajati najvišje etične dobrine in umetnine. Srčno se veselimo pesmi, ki jo bomo slišali iz vaših grl, ker vemo, da je ta pesem plod vaše zemlje in vašega naroda. Bodite nam srčno, iskreno, gorko pozdravljeni!

Maribor in gradbeni zakon iz l. 1931

V članek, ki ga je pod tem naslovom prinesla nedeljska številka »Slovenec«, se je vrnilo več nekih pomotnih in krajskih, ki bistveno kvarijo nekatere pojme gradbenega zakona. Odstavek o gradbenih okoliših in zaščitnem pasu bi se moral glasil tako:

»Kaj je gradbeni okoliš? Območje, ona površina naselbine, ki jo predvideva regulacijski načrt z gradbeno tla torej. Gradbeni okoliš je sestavljen iz ožjega okoliša, ki obsega praviloma že naseljeni del (v ned. štev. »še nezazidani in nenaseljeni«) mesta ali trga in iz širšega okoliša, ki obsega praviloma še nezazidani in nenaseljeni del. Ožji gradbeni okoliš obsega zgolj gradbeno zrela tla, na katerih se lahko parcelirano zemljišče takoj zazida. V širšem gradbenem okolišu gradnje niso dovoljene; ta predstavlja rezervno, ki se bo postopoma vključevala v ožji gradbeni okoliš po potrebah razvijajočega se mesta. Je to nujen regulativ za sistematičnejšo in racionalnejšo izgradnjo mesta, ki ga imajo v mnogo izdatnejši meri vse države in urbanističnem pogledu.

□ Razgledni stolp pri Sv. Pankraciju. Da se dvigne zanimanje za to prelepo izletno točko naše severne meje tako, kakor zasluži, se je osnoval odbor za zidanje razglednega stolpa pri Sv. Pankraciju s sedežem na Remišniku. Te dni se razpisujejo prošnje za prispevek za zidanje. Ako bo naše navdušeno planinstvo iz vseh vrst in stanov prav razumelo položaj, bo pripomoglo po svojih najboljših močeh, da bo severna meja z razglednim stolpom pridobila na ugledu ter s svojimi krajevnimi lepotami privabila še one, ki jo doslej niso obiskovali.

□ Predprodaja vstopnic za gostovanje ljubljanske drame je podaljšana do jutri. Do gostovanja ne pride, če ne bo zaključek predprodaje ugoden. Pričakovati je, da bo mariborsko občinstvo videlo pomen tega gostovanja ter bo napolnilo gledališče s svojim obiskom.

□ Poročila sta se v franciskanski baziliki gosp. Ivan Mavrič, magistratni uradnik in gđ. Režabek Klara, hči gozdarja in posestnika iz Konjic. Naše iskreno čestitke.

□ Smrtonosna srčna kap je zadela večeraj zjutraj upokojenega nadučitelja gosp. Marija Zver-Zalai. S pokojnikom lega v grob značajan in veren slovenski mož, ki je bil do svoje upokojitve med prvimi borci za pravice našega naroda v ožroženem Prekmurju. Rodil se je leta 1886 iz stare slovenske rodbine in njegov oče je bil župan v Nedelici v Prekmurju. Učiteljske je končal v Čakovcu, služil najprej v Kančevcih, nato pa 27 let kot šolski voditelj v Kuzmi. Leta 1925 je stopil v zaslužni pokoj ter se preselil v Maribor. Zapusča žalujčo vdovo s tremi otroki. Blagoga pokojnika bodo pokopali jutri v sredo ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Svetila mu večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

□ Zanimiva najdba v podrtem spomeniku. Pri podiranju podstavka Tegetthovega spomenika so našli delavci na vzhodni strani vzdano bakreno pušico, ki vsebuje zanimiv dokument, vzidan ob času postavitve spomenika. V pušici je bilo pergamentno ustanovno pismo s podpismi takratnega župana Duhača in odbora za spomenik, v katerem je bil tudi Slovenec dr. Janko Serbec. Poleg pergamenta sta bila v pušici še dva srebrnika, 4 niklajski novčiči in dva bakrena novca. Pušico so vzdali ob postavitvi spomenika leta 1883.

□ Ekskurzija kovinarskih vajencev in pomočnikov mariborske strokovno-nadaljevalne šole v Ruše bo jutri v sredo. Četrtniška vožnja. Zbor ob 13 na koroskem kolodvoru. Gosp. mojstri se naprošajo, da dajo v to svrhu vajencem prost popoldan.

□ Davkarija opominja. Davčni urad razglašča, da je zapadel s 15. majem II. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, davka na poslovni promet, rentnine, družbenega davka in vojnice ter obrok uslužbenškega davka za april.

□ Smrt kosi. V bolnišnici je umrla v najlepši dobi 27 let gospa Gabrijela Žener, soproga inženjera. Pokojnico bodo prepeljali v Rajhenburg. — Na Meljskem hribu je umrla gospa Rader Roza, vdova po želez. poduradniku. Naj počiva v miru!

□ Stopnišče v gradu so neznani ljudje zopet poškodovali. Lepim figuram so odbili razne dele ali iz lahkomiselnosti ali iz zlobe. Društva, ki uživajo v gradu gostoljubje mestne občine, naj bi svoje člane primerno poučila, naj pazijo na stopnišče.

□ »Maraton« ne »Maribor«. Včerajšnje propagandno tekmo na Mariborskem otoku je priredil SK Maraton, in ne SK Maribor, kakor je »Pond. Slovenec« pomotoma poročal.

□ Posestno gibanje. Gosp. dr. Mikuž nas obvešča, da ni on kupec parcele na Grajskem marofu, temveč je predmetno parcelo kupila Ela Mory.

□ Zakaj so ribe v Mariboru dražje kakor v Ljubljani? Restavrtar gosp. Povodnik nam sporoča na tozadevno notico, da podražuje morske ribe v Mariboru drag prevoz po železnici, dočim jih

Važno določilo regulacijskega programa je zaščitni pas. Naš gradbeni zakon se zavzema po vzorcu drugih modernih zakonov s posebno vlogo za zaščito umetnostno-zgodovinskih spomenikov in zaščito pokrajinskih lepote, odnosno tipične slike pokrajine. Poleg važne higienske opravila to funkcijo zaščitni pas, v katerem se morajo vzdrževati obstoječi in nasajevati novi gozdovi, zelenice in vrtni ter rezervirati potrebne površine za nove bodoče parke, za kmetijstvo itd. Napačno pa je naziranje, da izključuje zeleni pas gradnjo. Gradbeni zakon ne dovoljuje na območju zaščitnih pasov naseljevanja, zabranjuje torej parcelacijo v zvezi z gostimi prometnimi ploskvami, ki jih zahteva tako naseljevanje. Posamezne gradnje bodisi gospodarskega, bodisi stanovanjskega značaja na zemljiščih večjih izmer so seveda dovoljene, če se s svojimi oblikami prilagodijo pokrajinski sliki.

Pripominjamo tudi, da predstavlja v nedeljski številki objavljena slika »Novo razdelitev površin mesta Maribora«.

dobiva Ljubljana naravnost iz Sušaka z avtobusom. Poleg tega konsumira Maribor rib le okrog 350 kg na teden. Ljubljana pa do 1000 kg in je zaradi večjega konzuma tudi cena nižja.

□ Zapusčena ulica je Aljaževa, dasi so njeni stanovanjci že neštetokrat prosili, da se jih občina usmili. V Mariboru se popravljajo z valjarjem ulice, kjer ni niti hiše ali pa le par poslopij, skozi Aljažovo pa hodi dnevno na tisoče ljudi in stoji hiša ob hiši.

Celje

□ Zidarski mojster Franjo Nerač na zadnji poti. V nedeljo popoldne je bil izpred hiše žalosti v Askerčevi ulici pogreb zidarskega mojstra g. Franja Nerada. Zalni spreved je otvorila godba, nato je stopala deputacija gasilcev iz Gaberja, duhovščina, voz s krsto, nato sorodniki, za njimi pa dolga vrsta pokojnikovih stanovskih tovarišev obrtnikov, dalje trgovcev, zastopniki celjske okoliške občine ter mnogo prijateljev in znancev. Pogrebne obrede je opravil ob asistenci g. opat Jurak.

□ Dar Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju. Stavbna zadruga državnih nameščen- cev v Celju je naklonila državnim krajevnim zaščiti dece in mladine v Celju 250 Din. Iskrena hvala! — Odbor.

□ Zahvala. Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju se lepo zahvaljuje gospe Logarjevi, gđ. Zupančičevi in Kalanovi, ki so vodile vso akcijo cvetličnega dne. Nadalje prav prisrčna zahvala gospodičin: Jeričevi, Krušičevi, Grilancovi, Gorišekovi, Mihelčičevi in Radejevi, ki so prodajale cvetje po mestu in s tem pokazale veliko ljubezen do uboge dece. Hvala tudi gg. vrtnarjem: Jelovšku, Gradišerju in Zelenku za cvetje. Zahvaljujemo se vsemu cenjenemu občinstvu, ki je z nakupom cvetja podprlo našo akcijo.

□ Hišni posestniki so zborovali. Društvo hišnih posestnikov v Celju je imelo svoj redni občni zbor v soboto zvečer v hotelu Pošta ob precej majhni udeležbi članstva. Podana so bila običajna poročila društvenih odborov. Društvo ima 247 članov, njegovo finančno stanje je povoljno. Pri volitvah je bil izvoljen odbor s predsednikom trgovcem g. A. Fazarincem na čelu.

□ Kategorizacija občinskih cest in ulic mesta Celja. Mestni svet je na eni predzadnji seji kategoriziral mestne ulice in ceste v občinske ulice in ceste prve in druge vrste. Seznami navedenih cest in ulic z načrti so sedaj občinstvu na vpogled v sobi št. 2 na mestnem poglavarstvu do 31. maja.

Najdeno otroško trupelce

Celje, 20. maja. Danes ob pol 4 popoldne je našel slikar Anton Majcen pod mostičkom v Zrinjskega ulici blizu mestne osnovne šole zelo razpadlo otroško trupelce, ki je bilo pokrito s slamo. Majcen je o tem obvestil policijo, ki se je po ugotovitvah dejanskega stana podala na omenjeno mesto, kamor je prišel kmalu tudi uradni zdravnik g. dr. Rebernik. Po strokovni zdravniški preiskavi gre za de-tomora, ali mrtvo rojeno dete, vendar ni mogoče ugotoviti, ali je otrok možki ali ženski spol, ker je trupelce že zelo razpadlo.

Ptuj

Predavanje o avtoenem varstvu. Odbor za splošno in strokovno naobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja v Ptuj priredi od 23. do 25. maja predavanja o avtoenem varstvu. Predavanja bodo v mestnem gledališču. Začetek vsakokrat ob 18. Predava inž. Knez iz Ruš.

Smrtna kosa. V bolnišnici je umrl Janez Črnko, posestnik v Vurbergu. Dosegel je starost 60 let. — V Ptuj pa je umrla Apolonija Plignar v visoki starosti 85 let. Blag jima spomin!

Pasji zapor v Ptuj je ukinjen.

Zborovanje legijonarjev

Ljubljana, 18. maja.

Okrutna germanizacija, ki se izvaja nad našim slovenskim koroskim življenjem, vzemirja vse bivše koroske borce. Omalovaževanje mednarodnih dogovorov in prevelika širokogrudnost naše oblasti in vsi drugi momenti, so prisilili bivše borce s Koroske, da osnujejo Legijo koroskih borcev. Ta nadstrankarska, strogo patriotska narodna obrambna organizacija ima svoj sedež v Trbovljah. V Ljubljani pa se je osnovalo 16. t. m. poverjeničstvo za metropolo slovensko. Skupščina je bila obiskana po preizkušnih borcih in simpatizerjih v zelo velikem številu, tako iz mesta kot z dežele. Po kratkem nagovoru tov. dr. Milivojeviča, ki je pojasnil namen in pomen te lige, je skupščina prešla na čitanje pravil, ki so bila soglasno odobrena. Tudi finančna plat organizacije se reši po vzoru in tabelah gl. odbora. Hkrati je zbor sklenil ustanoviti po vseh večjih krajih države poverjeničstvo in pripravi teren za delovanje krajevnih odborov. Nato je predaval tov. Primožič o sedanjem položaju koroskih Slovincem. Predavanje je potrdilo, kako nujno potrebna je bila ustanovitve te nadvse patriotske organizacije. Vse diskusije pa so izzevle v želji, da nas v odločilnem trenutku ne najde nepripravljenih, kakor pred 15 leti. Legija bo budno na straži in bo zasledovala v okvirju potrjenih pravil vse, kar se tiče našega bednega ljudstva onkraj Karavank. — Za glavnega poverjenika je izbrala skupščina soglasno in z navdušenjem preizkušnega borca za pravice slovenskega naroda v zibelki slovenstva na Koroskem: Dr. Milivojeviča, podpol. v pok. Ljubljana, Aleksandrova cesta 16-I., kamor blagovolite nasloviti vso toz. korespondenco. — Skupščina je trajala nad 4 ure in je bilo popolno soglasje v vseh vprašanih med članstvom.

□ Bolgarski pevci (40 dam in 40 gospodov) se pripeljejo danes ob 13.45 v Ljubljano. Člane narodnih društev, predvsem pevskih zborov, pa tudi vse ostalo občinstvo prosimo, da se udeleže sprejema na glavnem kolodvoru. Gostje bodo deloma nastanjeni v hotelu Slon, deloma pa v areni Narodnega doma. Ob 20 bo v Unioinu koncert.

□ Apel ljubljanskemu občinstvu. Drevi ob 8 bo v unijski dvorani koncert bolgarskega pevskega zbora iz Ruse. Ljubljana naj pokaže, da zna vračati gostoljubnost, ki so jo v teh dneh izkazali našim gostom v bratski Bolgariji, našim pevcem. Ljubljanci, pozivam vas, da z agitacijo od osebe do osebe poskrbimo, da bo polna dvorana. Franja Tavčarjeva.

□ K dijaški akademiji v Unioinu. Med odličnimi osebnostmi, ki so se udeležile evharistične akademije v nedeljo zvečer v unijski dvorani, je bil v »Ponedeljskem Slovincu« po pomoči izpuščen inspektor salezijske družbe g. dr. Franc Walland, kar s tem popravljamo. Slovesnost je prenašala tudi ljubljanska radijska postaja.

□ Gospodarska, kulturna in prosvetna društva trnovskega okraja v Ljubljani prirede dne 1. junija romanje na Oplenac, da se poklonijo smrtim ostan- kom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Odhod iz Ljubljane bo z večernim brzo-vlakom v soboto 1. junija ob 20. Povratek 4. junija ob pol 11.

Vožja tja in nazaj vstevši avtobus stane 225 Din. Ob poklonitvi se bo položil na grob kralja junaka krasno izdelani slovenski svečnik »Stober« s spominsko knjigo. Prijave za romanje se sprejemajo v gostilni Soklić, Pred Konjušnico, do vključno 26. maja 1935. Vse članstvo trnovskih društev in njih prijatelji se vabijo, da se prijavijo v čim večjem številu za romanje. Pripravljalni odbor.

□ Akcija za dom visokoškole se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je akademija dne 13. maja tako lepo uspela. — Odbor.

□ Ponesrečenci. Ljubljanska bolnišnica je večeraj sprejela naslednje ponesrečence: 41 letni brezposelni delavec Janez Langerwaller iz Mirk pri Vrhniki je padel s hleva ter se poškodoval na glavi. — V bolnišnico so prepeljali čevljarjevo ženo Stefanijo Bregarjevo iz Copove ulice 14. Imela je znake zastrupljenja. — V Velikih Laščah je konj brenil 70 letnega posestnika Janeza Purkata ter mu zlomil levo roko. — V Svetjah pri Medvodah je z motociklom trčil v avto 24 letni čevljarjski pomočnik Ivan Melcer ter si zlomil pri padcu desno nogo.

□ Zopet dva vlomilca. Nadloga vlomilcev je v Ljubljani zadnji čas stalna. Policija je pravkar zaključila preiskavo proti dvema nevarnima vlomilcem, ki ju je oddala sodišču. V petek popoldne je namreč hišnik gostilne pri »Stefanu« na Miklošičevi cesti, katere najemnik je Nikola Nikolič, opazil, da je nekdo vlomil v gostilničarjevo stanovanje. Hišnik je stekel za vlomilec v Franciskansko ulico, ga tam dohitel ter mu odvzel plen, nato pa vlomilca izročil policiji. Plen, ki ga je vlomilec dobil v gostilničarjevem stanovanju, je bilo nekaj srebrnikov in pa samokres. Vlomilec je bil 32 letni brezposelni ključavničar Alfonz K. Dan poprej pa je bilo tudi vlomileno v isto stanovanje ter je vlomilec odnesel zlato uro z verižico ter par čevljev. Skupna vrednost je bila 2700 Din. Alfonz je priznal, da je izvršil oba vroma, ter je povedal, da je prodal čevlje in verižico nekemu kmetu, ki je pripeljal drva v mesto, za uro pa je povedal, kam jo je skril, in jo je policija tudi res tam našla. — Množe se tudi tatvine in vlomi po gostilnah. Te dni je nekdo vlomil v Kafjevo gostilno v Florijanski ulici ter je odnesel 3000 Din in nekaj zlatnine. Še istega dne je policija prišla v vlomilca v osebi brezposelnega zidarskega pomočnika Jožeta S. iz gornjegrajskega okraja. Jože je tatvino priznal, povedal pa je, da je večino denarja zapil in zapravil z družbo, ki jo je z avtomobilom odpeljal popivat v Tacen. Policija je ugotovila, da je prejšnji dan prodal žensko uro na usnjatem pasu, znanke »Metina«. To uro je policija zaplenila. Sedaj išče lastnico ure, ker jo je Jože nedvomno kje ukradel.

Cerkveni vestnik

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima redni sešatek drevi ob 19 in ne, kakor ponavadi, v sredo. Na to opozarjam tovariše. — Prefekt.

KRAPINSKE TOPLICE

Izvanredni uspehi pri zdravljenju revme, protina, išiasa ženskih boleznih itd. — Radiokativne terme in blato 43°C. sezona od srede aprila do srede oktobra. — Nizke cene, znatni popusti za časa oređ- in posezoni, pavšalne kure. — Železniska postaja Zabok Krap. Toplice, odhod avtobusna zveza brezplačen železniški povratek. — Zahtevajte prospekte.

Ta veliki italijanski pisatelj je gotovo eden tistih, ki se ne morejo zadovoljiti s svetostjo, to pa zato ne, ker je svetost na tem svetu tako nekaj redkega. Toda, če je Papinijeva plemenitost v tem, da čeni ljudi više, kot se cenijo sami, je gotovo velika prevara v nasprotnem, ko se neprestano prepričuje o njih povprečnosti. Kot izrazit absolutist si ne more dovoliti, da bi odpustil ljudem njih povprečnost. Tako je njegovo delo kot bojovnika večje kot hagiografa.

Od Papinija imamo znano Storia di Cristo in Sant'Agostino. V teh knjigah dodaja avtor pohvalnemu govoru na svetost tudi strašne satire proti ne-svetnikom. Gorečnost, s katero Papini izraža svoje občudovanje, se da primerjati le zmagoslavi jezi, s katero viliti cepec in bič.

Pri Papiniju kakor tudi pri vseh drugih velikih satirskih vladah globoko melanholija, ki se nagiblje k obupu. V tem pogledu je Gog prav tako obupan kot Gulliverjev Travels in po mojem mnenju bi mogel samo Swift z njemu lastno jedko zgovornostjo označiti njegovo pravično jezo. Ta Florentinec ne odpušča filozofom, kateri niso zadostili njegovi žeji po idealih in njegove kritike so neke vrste kruta razigranost na način, kot da bi hotel obvladati svojo žalost nad razočaranjem. To je resničen smisel velikih deli Giovannija Papinija, pričrniš od njegove Stromature preko Crepuscolo dei filosofi tja do Pietra infernale, ki je pred nedavnim izšlo v Bresci v izdaji La Morcelliana v zbirki, ki jo urejuje g. Pietro Barge-lini.

Polemike Papinija loči od polemike Swifta znak poslanstva ter jo druži z delom Leona Bloy-a. Papini izvršuje kritiko kot neke vrste

apostolat. Pri tem ga pa ne navdaja, kakor bi morda kdo mislil, skepticizem, ampak nasprotno, navdaja ga gotovost, tako da more udarjati brez obzirnosti, z mečem angela, s strelom preroka, s tetivo, ki služi v to, da odpodi iz templja mešetarje. Zanj je kritika delo vere in v svesti si svojih dolžnosti kot učitelja ter vodnika vesti izobči s strašnimi prokletstvi svoje nevernike.

S kakšno žilavo vztrajnostjo, s kakšno razigrano krutostjo! Razkavstvo Papinijevega genija se brez usmiljenja in brezobzirno razvija v njegovih razdirajočih kritikah, katerim se še nikoli ni odpovedal in katere so določile smer njegovemu pisateljevanju. Te kritike s svojo bojovito opojnostjo premotijo vojnika, da ne meri niti več ne računati, kam bo zagnal pušice. V tem občudovanja vrednem jeziku, polnem sanjavih drobcev, ki ima zdaj strogo jasnost Machiavela zdaj slikovitost biblijskih vrst v sebi, meče Papini svoje strele, in to burno, iskro in ognjevitro. Kar doseže, požge, poruši ter pri korenini izruje napačne ideje, pogubonosne sisteme. Ali se bo mogoče kdaj povzpeld predalec? Ali bo naletel, ali bo dosegel onstran rane zdravo tkanino? To so gotovo neizogibni ekscesi, ki so obseženi v polemiki. V tem področju, ki je stvar vere in prepričanja, t. j. osebnosti in individualnosti, ne more nihče reči, bo li zgrešil cilj ali morda šel preko njega. Polemika odgovarja v resnici, notranji nujnosti, zahtevam duha in srca, katerih sodnik je polemikar sam in katerih totalno potrebo more on sam preценiti.

»Slovenci, najkulturnejši slovanski narode. Predavanje pod gornjim naslovom je imel 7. t. m. v bratislavskem radiu g. Jan Irmeler. V

uvodu je kratko omenil težavni geopolitični položaj in bogastva slovenske zemlje, nato pa takoj prešel na kulturna vprašanja in poudaril, da so »Slovenci v neobičajno kratkem času dvignili svojo kulturo neobičajno visoko«. Mnogo je k temu pripomoglo preko 3500 kulturnih in gospodarskih društev, s katerimi je bila prepletena vsa Slovenija. G. predavatelj je navajal za primer statistike iger, prireditvev, knjižnic i. p. »Prosv zvezec«, organizacije, ki je za kulturno povzdigo slov. naroda največ storila.

Pri poglavju o knjižni produkciji je zlasti omenjal Družbo sv. Mohorja, ki s pestrim kole-darjem, beletrističnimi in poljudnoznanstvenimi knjigami v izdatni meri izkazuje preprosto ljudstvo, dočim je Slovenska Matica »s prekrasnimi izdajami znanstvenih in leposlovnih knjig«, namenjena predvsem izobraženstvu. Sledili so podatki o ostalih slovenski knjižni produkciji, zlasti o številnih prevodih iz vseh svetovnih jezikov. Med periodičnimi publikacijami sta najstarejša in vodilna časopisa Ljubljanski Zvon in Dom in svet, ki jih lahko primerjamo z vodilnimi tujimi revijami, in »kakor so Slovenci majhen narod, vendar lahko tekmujejo z mnogimi večjimi in srečnejšimi narodi«.

Med slovenskimi velikimi književniki je omenjal g. predavatelj Preserna, Zupančiča, Finžgarja, »mojstra besede« Cankarja, Preglja, Miklošiča in Kopitarja, ki so pomagali zenotiti in dvigniti slovensko kulturo, da je danes na zavidanja vredni višini. In »kakor so Slovenci odločno za jugoslovansko državo, tako se zopet zavedajo, da morajo graditi svojo samostojno kulturo, kajti majhen narod se uveljavlja le s samobitno, enotno kulturo.« ako.

Kulturni obzornik

S. M. Felicita Kalinšek: Slovenska kuharica

Osma, izpopolnjena in pomnožena izdaja. Str. 728. 34 barvanih tabel, mnogo ilustracij v tekstu. Vezava v celo platno. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1935. Cena 160 Din.

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušanjih je S. M. Felicita Kalinšek svojo veliko »Kuharico« vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj o s m a, kar pomeni za slovenske razmere več, kakor še tako gostobesedna reklama. Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vsa stara in najnovejša dognanja kuharske umetnosti. Snov je obdelana nadvse pregledno, izbira receptov je naravnost neizčrpna. Knjiga pa nima samo neznanjskega praktičnega pomena, ona uvaja gospodinjstvo tudi v osnove njenega poklica. Brez pretiravanja zato lahko rečemo, da je to najpopolnejše delo te vrste, kar jih Slovenci imamo. To dokazuje tudi silni uspeh, ki ga je dosegla ta knjiga. Sedma izdaja se je razposlala v 12.000 izvodih, v vseh izdajah pa je šla ta knjiga v nad 100.000 izvodih med slovenske žene. To je rekordno število, kakršnega ni dosegla dozdaj nobena druga slovenska knjiga. Knjiga pa je tega uspeha tudi vredna, ker se v resnici lahko brez skrbi kosa s podobnimi deli velikih narodov. Lahko rečemo: v vsaki slovenski družini naj bi bila tudi ta »Slovenska kuharica«!

Giovanni Papini — bojovnik. Na Papiniju moramo ločiti dva človeka in sicer hagiografa in polemikarja.

Strašna smrt 9 letnega dečka

Maribor, 20. maja.

Včeraj proti večeru je v Gašteraju v občini Jureški dol izbruhnil požar pri posestniku Petku, Goreti se začelo v hlevu ter je ogenj v nekaj minutah zajel vse poslopje. Od domačih ni bilo nikogar doma. Preden so prihitali sosede na pomoč, je bil hlev z gospodarskim poslopjem vred v plamenih. Omejitvi se ne moreli le na odvratanje ognja od hiš, medtem ko

je v hlevu zgorela živina, v svinjaku pa svinje. Poginilo je dvojce krav in pet svinj. Ko so končno ogenj pogasili, so pogrešali 9 letnega posestnikovega sina. Danes pa so našli pod ruševinami njegovo zgorelo truplo. Fantek se je najbrž v nedeljo igral v hlevu ter zanimal požar in našel strašno smrt. Njegovo truplo je popolnoma zgorelo in je bilo komaj spoznati, da so to ostanki človeka.

Koledar

Torek, 21. maja: Feliks Kantal., spoznavalec; Andrej Bobola.

Novi grobovi

† V Spitališču, na enem skrajnih koncev ljubljanske škofije, polagajo danes v grob župnika Antona Mezege. V svojo oporoko, je sicer dal napisati, naj se, če umrje v Leonišču, pokopje preprosto v Ljubljani. Toda njegovi župljani so ga hoteli imeti med seboj, kar jim je v čast. Včeraj ob 9 dopoldne je bilo truplo rajnega blagoslovljeno v Leonišču in prepeljano v Spitališče. Po blagoslovu so se poslovili od ljubega tovariša njegovi sošolci: gen. vikar prost Nadrah, stolna kanonika dr. Opeka in Volc ter poštni inšpektor Dietz, ki so ga tudi v njegovi bolezni pogosto obiskovali, tolažili in z njim do zadnjega upali, da se še živ vrne med svoje župljane. Preteklo soboto ob poldevetih pa mu je kar nenadno zastalo srce in dobri g. Anton, ki je 33 let samotaril v Tuhinjski dolini, je odšel po plačilo k Bogu, kateremu je kot zgleden duhovnik 40 let zvesto služil. Večni pokoj!

† V Ljubljani je ugrabila neizprosna smrt družini g. Lojzeta Hartmanja najmlajšega sinčka Francika. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne izpred urtvašnice splošne bolnišnice. Družini naše iskreno sožalje.

Osebnosti

== Spremembe v vodstvu Misijonišča v Grobljah. V nedeljo, dne 19. maja, je prevzel predstojniško službo v Misijonišču v Grobljah misijonar g. Martin Ocepek. Dosedanji predstojnik g. Alojz Pohar je imenovan za predstojnika Misijonske hiše v Belgradu (na Čukarici), za župnika na Čukarici je ponovno imenovan misijonar g. Andrej Tumpej.

== Promocija. Na graškem vseučilišču je promoviral v soboto za doktorja vsega zdravilstva g. Franc Kokol iz Laškega. Čestitamo!

== Odvetnik dr. Marjan Stupica se je preselil z odvetniško pisarno iz Dolnje Lendave v St. Lenard v Slov. goricah, kjer bo 1. junija otvoril pisarno.

Ostale vesti

— V Gornjo Radgono na slovesni pokop naših vojakov-upornikov, ki so bili ustreljeni od avstrijskih oblasti leta 1918, in naših vojakov, ki so padli v borbi za osvoboditev Koroške, bo vozil iz Ljubljane avtobus 30. maja (Vnebohod) ob 4 zjutraj. Povratek zvečer istega dne. Voznina za tja in nazaj Din 110. Kdor se želi udeležiti te pietetne svečanosti, naj javi Organizatorno-propagandnemu oddelku Zveze jugoslovanskih emigrantskih združenj v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, II, telefon 20-01.

— Velik hlad v maju. Se stari ljudje ne pomnijo tako hladnega majnika, kakor je letošnji. Majnik je v vremenskem pogledu postal prav muhast in nagajiv. V nedeljo so se vrstili skoraj vsi vremenski pojavi. Po soncu je deževalo, nato je bilo zelo hladno, a noč je bila prav mrzla in jasna, saj je polna luna. V nedeljo je bilo opaziti tudi prav zanimiv pojav. Na zapadni strani, n. pr. proti Vrhniku je pri Sv. Treh kraljih bilo, da je bilo divno opazovati, ko je v Ljubljani solnce sijalo. Čez pol ure pa so se deževni oblaki privlekli nad Ljubljano in opoldne je bil hud, le par minut trajajoč naliv, dočim je bila zapadna stran proti Vrhniku vsa solčna. Včeraj zjutraj je bilo prav mraz, ter je znašala najnižja temperatura +4 C. Mnogi so se bali, da ne bi nastopila slana. K sreči je ni bilo, kajti drugače bi moglo napravila veliko škodo. Popoldne je bilo hladno, vendar se je dnevna temperatura dvignila na prostem do +20 C.

— Obisk orkestralnega društva na Golniku. Orkestralno društvo Glasbene Matice iz Ljubljane je napravilo v nedeljo izlet na Golnik, in sicer pod vodstvom predsednika dr. Karlina, načelnika banske uprave, ter dirigenta M. L. Škerjanca. Skupno se je tega izleta udeležilo okoli 30 družinskih članov. V imenu zavoja je na Golniku došlo goste tople pozdravil dr. Tavčar. Orkestralno društvo je ob tej priliki napravilo v zdraviliški dvorani ob 4 popoldne zdravniškemu, upravnemu osebju in bolnikom priskrbel koncert, pri katerem sta se še posebno odlikovala oba solista, namreč violinist prof. Rupel in saksofonist g. Zihel. V zahvalo za umetniški užitek je zavod člane društva priskrbel pogostil. Bolniki pa so bili posebno hvaležni za nepričakovan umetniški užitek.

— Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne

Vaše roke

prave vilinje roke, ki opravljajo toliko lepih poslov, so res vredne, da jih negujete. Naj ne bodo oguljene, rdečkaste in hrupave!

Ako jih nadrgnete čisto z Niveo, boste preprečili vse, kar jim škoduje, ker Nivea pomnožuje pigment, ki napravi kožo odporno in prožno ter ji da svežo barvo in mehko.

Naval ciganov

Te dni se je vsula v Slovenske gorice velika množina ciganov. Seveda povzročajo kmetom veliko nadlego in še več skrbi. Povsod nadlegujejo kmete s prošnjami za seno in oves za svoje konjčke. Ker prihajajo cigani kar trumoma h kmetom s takimi prošnjami, jim seveda kmetje ne morejo ugoditi. Posledica tega pa je, da si poizkušajo cigani sami dobiti to, česar niso dosegli s prošnjami: zato kraježe, kar jim pride pod roke. Svojo vprežno živino spustijo cigani kar brez vsega na polja, travnike in deteljišča ter tu pasejo. Nekateri kmetje morajo vso noč stražiti svoje imetje in polje, da jim cigani ne delajo preveč škode. Upravne oblasti bi morale na vsak način nastopiti proti tej ciganski nadlogi.

Višnja gora

Učiteljsko zborovanje na Polževem. V soboto je imelo učiteljsko litijskega okraja svoje zborovanje na Polževem. Komaj pol leta je, odkar je bil postavljen dom na Polževem, pa že postaja Polžev kulturno in družabno središče Dolenjske. Ko bo zgrajena avtomobilska cesta Počenič—Krka, se bo ta privlačnost še povečala, saj leži Polžev na najlepšem in najbolj zanimivem kraju Dolenjske.

Razširitev vodovoda. Kakih pet let bo že, kar je dobilo mesto vodovod, toda ta vodovod ni bil popoln, ampak je segel samo v nekatere predele. Letos bodo vodovod napeljali še v ostale predele, da bo vse mesto dobro preskrbljeno s pitno vodo.

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 21. maja: Zaprtje.
Sreda, 22. maja: Bunbury. Red A.
Četrtek, 23. maja: Zaprtje.
Petek, 24. maja: Zaprtje.
Sobota, 25. maja: V času obiskovanja. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 26. maja ob 15: V času obiskovanja. Izven. Znižane cene. — Ob 20: Zlato tele. Izven. Premijera.

OPERA — Začetek ob 20

Torek 21. maja: Zemrda. Red B.
Sreda, 22. maja: Kratko življenje in balet Petruška. Premijera. Red Sreda.
Četrtek, 23. maja: Boecaccio. Red Četrtek.
Petek, 24. maja: Zaprtje.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 21. maja: Idealen soprog. Zadržlj. Najnižje cene od 15 Din navzdol.
Sreda, 22. maja: Prebrisani Amor. Znižane cene. Red D. Zadržlj.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 21. maja ob 20: Našič. Zadržlj. Ostali koncerti. Gostovanje ljubljanske drame.

trebe slično organizacijo. V »Hrvatskem Radišu« je večletnih 12.093 članov. Osrednja uprava je v Zagrebu, druga pa za inozemstvo v Ameriki. Glavna podružnica je v Sarajevu, poleg tega obstoji 12 podružnic, 265 delovnih odborov, od tega 41 v Severni Ameriki, in 510 poverjenikov. Govorniki so po večini naglašali potrebo, naj organizacija posveti večjo skrb podmladku.

— Grozna nesreča triletna deklice. V zagrebško Zakladno bolnišnico so predvečer najhujšim pripeljali triletno ljubico Pacina iz vasi Tušobrega pri Mariji Bistrici. Njena mati je prala perilo v kuhinji. V trenutku, ko je prinesla poln lonec vrelega luga, se je v njo zaletela mala ljubica. Materi je padel lonec iz roke in vrel lug se je razlil po nesrečni deklici. Ljubica je dobila izredno hude opekline. Kljub temu, da je bila takoj prepeljana v bolnišnico in da so se zdravniki zelo trudili z njo, je otrok kmalu umrl.

— Zadnji čas je, da se prijavite za ceneno in udobno potovanje v Brusel. Deset dni boste potovali in si ogledali najlepše kraje Srednje in Zapadne Evrope: alpske predele, zanimivo Švico, plodne ravnine in predele severne Francije, slikoviti Ren, Švabsko visoko planoto, bavorske gore ter zanimivo mesto Innsbruck. Po 25. maju ne bo sprejemal »Putnik« nobenih prijav več.

— Razpis natečaja za sprejem gojenk v drž. šolo za zaščitne sestre v Ljubljani je obavljen v Službenem listu dravske banovine št. 40. Rok za vlaganje prošelj poteče s 5. julijem 1935.

Naznanila

Liubliana

1. Koncert bolgarskih pevcev v Ljubljani. Drvi ob 20 bo v veliki unijski dvorani koncert mešanega zbora iz Ruse. Zbor, ki slovi kot najboljši bolgarski mešan zbor, izvaja na koncertu pod vodstvom dirigenta Sorokina 12 skladb, in sicer: 1. Hristov; Liliina mona hubava; 2. Manojlovič; Sever; piha; 3. Borčijev; Gajdar; 4. Sorokin; Ej, uhnen; 5. Sorokin; Dva najst razbojnikov; 6. Albiyev; Solovej; 7. Bukoreslijev; Zavallli; 8. Milojčević; Metulj in roža; 9. Varlamov; Krasni sarafan; 10. Morfov; Daman tanec vodi; 11. Stajnov; De bre Diano; 12. Davidovski; Kolza (ukrajinske pesmi). Občinstvo vabimo, da v velikem številu posesti koncert bratskih bolgarskih pevcev. Opozorjamo, da je sedežev vseh vrst in cen še veliko, na razpolo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Cene od 8 do 40 Din. Vstop na smatra za narodno dolžnost, da poseti nocojšnji koncert bratskih bolgarskih pevcev v Unioni! Vstopnice v Matični knjigarni.

1. Jeptičevi-peveci! Drvi ob 20 bo pevska vaja v Akademskem domu, Miklošičeva cesta. Prosimo, da se je zanesljivo udeležite vsi!

1. Osrednji odbor društva Bran-l-bor v Ljubljani bo imel svoj redni občni zbor 16. junija ob 10 v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3-I. V slučaju neskladnosti se vrši nov občni zbor pol ure kasneje, ki bo razpravljal in sklepal na glade na številu navzočih. Vse podružnice prosimo, da nam pravočasno sporočijo imena svojih delegatov za občni zbor. Morebitne samostojne predloge za občni zbor pa naj pošljajo podružnice najmanj deset dni pred zborovanjem. Vse podružnice prosimo tudi, da nam sporočijo število članov, kakor tudi podružnične gmojne razmere. — Osrednji odbor društva »Bran-l-bor«, Ljubljana.

1. Redni letni občni zbor Stalne zadruge Trnovski prosevalni dom v Ljubljani bo v torek, 28. maja ob 20 v zadrušnem domu, Karunova 14. Dnevni red: 1. Poročila načelstva in nadzorstva, 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1934, 3. Skladnosti. V primeru, da občni zbor ne bi bil sklepčen, bo pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsaki udeležbi članov.

1. Nočno službo invalida lekarnar: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Sostilo v škofiji je izgubila večerj neka dijakinja od Tyršove 17 po Tavčarjevi, Kolodvorski, Prečni, Sv. Petra cesti čez Zmajski most do Zrinjskega ceste. Najditeža prosim, da bi šestilo oddal v upravi Slovenca.

Listnica z legitimacijo in raznimi dokumenti je bila izgubljena na poti od Čateža do postaje Velika Loka. Najditeža se naproša, da jo pošlje ali odda naslovniku legitimacije v knjigovodstvu »Jugoslovanske tiskarne« v Ljubljani. Dobi primerno nagrado.

Iz naših gora

Slovensko planinsko društvo nas je zopet presenetilo. Topot ne s predavanjem, ampak s krasnim albumom z naših gora, katerega se bo razveselil vsak prijatelj narave. V tem albumu je zbralo SPD slike najlepših pokrajin naše ožje in širše domovine; naši najlepši vrhovi in jezera, katere nam servira na najfinjšem, v krasnem albumu povezanem papirju, nam pokažejo vso krasoto naših krajev v vseh letnih časih. Tako dobi smučar bajne snežene poljane, ki jih je pozimi v resnici videl, zbrane v tem albumu, istotako turist, ki hodi uživati svež gorski zrak in tudi ljubitelj gorske flore in lepih naših jezer se bodo razveselili ob pogledu v to delo.

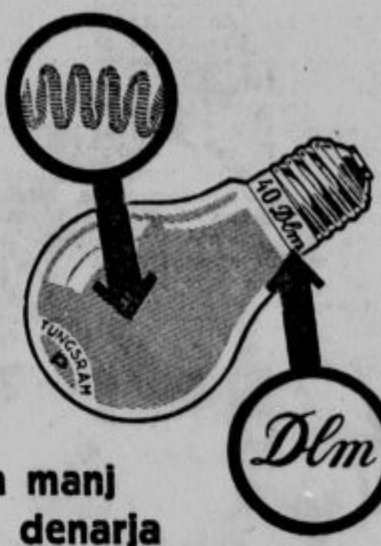
Album obsega 52 najkrajših slik, delo naših foto-amaterjev, znanih mojstrov, kakor so prof. Ravnik, Janko Škerlep, dr. J. Pretnar, dr. Br. Gušić, Fran Krašovec, Cveto Švigelj, Vlado Cizelj, dr. Mirko Kajzelj, dr. Brilej, St. Hudnik, Jože Kovačič, Mirko Pečar, Egon Planinšek in Franjo Vilhar. Delo venčajo barvaste slike: »Jalovec« od V. Hodnika, »V Martuljku« od F. Klemenčiča ter »Kočna in Grintavec z Grebenca« od M. Koželja. V albumu je največ posnetkov od naših mojstrov foto-amaterjev prof. Janka Ravnika ter od Janka Škerlepa, ki sta pisovala za to knjigo, ki jo v resnici lahko imenujemo umetnino, po 13 prvovrstnih fotografiranih posnetkov.

Ob pogledu na slike v albumu se človek ne more odločiti, kateri bo dal prvenstvo. Ena je lepša od druge, vsaka pa umetnost zase, od katere se oko ne more ločiti. Smučar se bo ustavil pri zasneženih vrhovih, turist ob lepih pokrajinah poleti in jeseni, ljubitelj cvetja pa na pobočjih Golice, ki je vsa posejana z dišečimi narcisi. Prijatelj vodnega sporta se pa nikakor ne more ločiti od krasnih jezer, ki dopuščajo gojitve vseh vrst vodnih sportov. Pa ne samo sportniki, temveč vsi, ki ljubijo naravo, lepe pokrajine v naši domovini, lepa jezera in gorske velikane, se bodo navdušili ob pogledu nad delom, ki ga je izdalo in založilo Slovensko planinsko društvo, ki zasluži za to vse priznanje. Album bo v okras vsem čitalnicam, vsem društvom, sploh vsakomur, da o sprejemnicah, katerih si brez tega odličnega dela ne moremo predstavljati, sploh ne govorimo.

Smučarji, organizirajte plavalne sekcije!

Tudi severni smučarji gojijo p'avanje. Medtem ko se vršijo v Avstrijskih Alpah še poslednji smučski tečaji, je pri nas smučanje že zaključeno. Do prihodnje sezone, ki se bo začela de-

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijajnici svetlobna množina v dekalumenih

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 21. maja: 11.00 Solska ura: Naše Barje — pokrajinska oddaja, izvaja narodna šola na Barju, vodi g. Tit Grčar 12.00 Bolgarska pesem in bolgarski ples (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, vreme, obvestila 13.15 Glas, celo in klavir (plošče) 14.00 Vreme, spored, borza 18.00 Puncke žive (pravljica) 18.10 Izlet v lučih s petjem in godbo — društvo »Tabora« 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila 19.00 Radijski jazz 19.30 Nacionalna ura: dr. Smila Kostić-Yovčić: Zaslišno cepljenje otrok proti TBC (iz Beograda) 20.00 Rezervirano za prenos iz Uniona, v odmoru okrog 21.30 Čas, poročila, spored 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

TOREK, 21. maja, Beograd: 20.00 Plošče 20.40 Simfonični koncert 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.30 Klavirski koncert 21.00 Igra 21.30 Vokalni koncert 22.15 Sekstet banjolin — Dunaj: 17.10 Koncert del Ferdinanda Nabeya, 19.10 Potovanje po Avstriji 20.00 Dunajski potpourri 22.10 Orkestralna glasba 23.25 Jazz — Budimpesta: 19.35 Vojaska godba 22.00 Jazz 23.15 Glasna glasba — Milan-Tyrt: 17.05 Rim 21.00 Requiem, Mozart — Rim-Baris: 17.05 Zabavna glasba 23.50 Org. koncert 22.00 Mandolinistični koncert — Prag: 19.10 Domovinska ura 20.00 Missa solemnis v d-duru, Beethova 22.30 Sodobna glasba — Pariz: 20.00 Revija iz Newyorka 21.00 Verbum nobile, opera, Moniuszko 22.45 Plošče — Vsa Nemčija: 20.15 Slike iz Poruhra (iz Kölna) — Berlin: 19.00 Stiročno klavir 21.00 Verbum nobile, opera, Moniuszko, prenos iz Varšave — Königsberg: 19.10 Zbori 21.00 Radijski orkester — Hamburg: 19.30 Pesmi dela in boja 21.00 Ljudska glasba — Vratislava: 19.00 Ljudski plesi 21.00 Ljudsko petje — Lipsko: 18.50 Pesni glasba 21.30 Dela Kosteja Konstantinova — Köln: 19.00 Pesni nove generacije 21.00 Orkestralni koncert — Frankfurt: 19.00 Palatinska kmetka in ljudska glasba 21.00 Glasba in svetovna zgodovina — Stuttgart: 19.00 Majska bowla 21.00 Vesela ura — Monako: 19.20 Citraski koncert 21.00 Radijski orkester — Zürich: 19.30 Godalni kvartet 20.45 Radijski zbor poje narodne pesmi 21.25 Hans Adam, igra — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 20.30 Genovefa Brabantka, opereta, Offenbach.

Sport

cembra meseca, je več ko pol leta, in to je za odmor preveč.

Kaj naj dela smučar poleti? O švicarskih in avstrijskih tekmovalcih je znano, da so poleti navdušeni alpinisti, medtem ko so nordijski tekmovalci navdušeni lahkoatleti. Olimpijski prvak v vztrajnostnem smučkem teku na 50 km Fincc Saari-nen je celo izjavil, da se bo udeležil na olimpijadi v Berlinu — maratonskega teka!

V poletnem treningu pa se vadijo severnjaki tudi v plavanju. Olimpijski zdravnik dr. Heiss je celo mnenja, da imajo severnjaki baš radi sistematičnega plavalnega treninga tako mehki in za delo sposobno mišičevje.

Naši smučarji so imeli doslej navado, da so pričeli s predtreningom šest do osem tednov pred pričetkom sezone. Gojili so hitro hogo, teke, razne igre in smučarsko gimnastiko. Uspeh takega dela se je vsekakor pokazal v pozitivni luči, vendar smo prepričani, da bi bili naši smučarji še sposobnejši, ako bi se v mesecih vročine posvetili plavalnemu sportu. Poudarjamo, da ne mislimo tu le na kopanje, temveč na sistematičen trening crawla, prsnega ali hrbtnega plavanja, na trening waterpola, za smuške skakače pa na trening skokov v vodo.

To bi bilo zelo v interesu smučkega — ne drugi strani pa tudi plavalnega sporta. Organizacija plavalne sekcije, zlasti pa smotrni trening plavalnega sporta sta dandanes bolj omogočena kakor sploh kdaj. V »Knjigi o sportu« (napisal g. Drage Ulaga, izdala Družba sv. Mohorja v Celju) so izčrpno in razumljivo podana vsa navodila za najmodernejšo metodo plavalnega treninga. Na razpolago imamo strokovno literaturo, voda tudi ne manjka, treba je torej samo pričeti z delom.

Zdi se nam zelo važno, da ostanemo smuške sekcije tudi v poletnih časih agilne. Ako so postavljene pred dejstvo, da goje ali veslanje ali nogomet, kolesarstvo ali katerikoli drugi sport, tedaj store najbolj, da se odločijo vsaj za dva meseca za plavanje. Mnogi slovenski smučarji so izšli iz vrst plavalcev — mnogi plavalci iz vrst smučarjev in to je dokaz, da se oba sporta koristno dopolnjujeta.

Službene objave Ljubljanske hazena podveze. Iz seje n. o. 14. maja. Klubi se opozarjajo, da bo letošnji olimpijski dan na teritoriju bivše mariborske oblasti 16. junija, na teritoriju bivše mariborske oblasti pa že 2. junija. V okviru n. o. se je osnoval odbor za delegiranje hazenskih solnikov. V ta odbor so dolečeni: Kušar, Ruplova in Luchan. Podvezna uprava bo izvedla v kratkem času izpite za hazenske sodnike. Ako se prijavijo dovolj kandidati, bo organiziran teoretski in praktični tečaj. Prijave za izpite, kakor tudi za tečaj, se pošiljajo na naslov podveze, kavarina Evropa. V svrhu propagande hazenskega sporta se aklene organizirajo pokalne tekme. Propozicije za te tekme bodo v kratkem izdane in poslane vsem zainteresiranim klubom. Prihodnja prvenstvena tekma se določi za 28. maja, in sicer Korotan—Gorenje. Vodstvo lahkoatletskih treningov brezvzma tehnični referent g. Ivo Kermavner.

Neustrašeni ameriški junak Admiral Byrd se je vrnil z Južnega tečaja

Preteklo soboto se je admiral Byrd s člani svoje ekspedicije po več ko poldrugletnem prebivanju v ozemlju Južnega tečaja vrnil v Ameriko. V Washingtonu so ga slavnostno sprejeli predsednik Roosevelt ter zastopstva mornarice, parlamenta in znanstvenih društev. S tem je druga ameriška ekspedicija na Južni tečaj uradno končana. Obe zbornici ameriškega kongresa sta sprejeli resolucijo, v kateri Amerika admiralu Byrdu izraža zahvalo za njegovo junaško raziskovanje.

Admiral Rihard Evelin Byrd je danes, odkar sta mrtva Nansen in Amundsen, najslavnejši in najpriljubljenejši polarni raziskovalec, čeprav še ni 47 let star. Sprva je bil mornariški letalec ter se je udeležil svetovne vojske. Leta 1925 se je z Amundsenom hotel udeležiti letalske ekspedicije na Severni tečaj. Ker pa je imel ženo in otroka, ga Amundsen ni hotel s seboj. Pač pa se je Byrd pozneje udeležil ekspedicije v Grönlandijo ter se je s svojim letalom poleg Nobilove ekspedicije podal na Spitzberge. S svojim rojakom Benetom je 9. maja po 16-urnem poletu prvi dosegel severni tečaj v letalu. Amundsen je bil prvi, ki mu je po povratku čestital.

Nekako leto dni pozneje je drzni ameriški pilot skupaj s švedom Balchemom preletel Atlantski ocean od zahoda proti vzhodu. Čez 48 ur je priletel nad Pariz, kjer pa se ni mogel spustiti zaradi goste megle. Zato se je kratkoma obrnil proti obali ter se brez kapljice bencina spustil na morje, kjer so ga rešili ribiči. O tem poletu je napisal knjigo, kjer svoje dogodivščine tako sveže, živahno in šaljivo popisuje, da se mladina kar trga za to knjigo.

Ker je Byrd premožen mož, se je l. 1928 lotil Južnega tečaja. S 60 možmi in z najboljšimi znanstvenimi pripomočki ter več letali je meseca septembra odplul v Južno morje ter se konec decembra izkrcal v Rossovem zalivu, kjer je 80 stopinj južne širine ustanovil svoj glavni stan. Od tu je na saneh s pasjo vprego in z letali prirejal ekspedicije proti jugu ter odkril nekaj novih dežel. Dne 29. novembra 1929 se je spustil na polet proti Južnemu tečaju ter ga preletel ob jasnem vremenu v 19 urah. Svoj uspeh je sporočil svetu po radiu. Byrd in Amundsen sta doslej edina raziskovalca, ki sta prestopila, oziroma preletela Severni in Južni tečaj. Zaradi tega je Byrdovo dejanje vse Američane silno navdušilo. Byrda, ki je bil doslej letalski stotnik, je predsednik Hoover takoj imenoval za vice-admirala. Kot tak se je proti koncu l. 1930 vrnil v domovino, zapustivši v svojem taborišču večino svojih potrebščin. Film, ki ga je prinesel s seboj, je po vsem svetu vzbujal veliko senzacijo, še bolj pa njegova poročila o ekspediciji.

Dne 25. septembra 1935 je admiral Byrd nastopil drugo popotovanje proti Južnemu tečaju. S seboj je vzel 70 mož, katere je popeljal prav tja, kjer je prvič taboril. Njegovi dve ladji sta dosegli taborišče malo prej, preden je za-

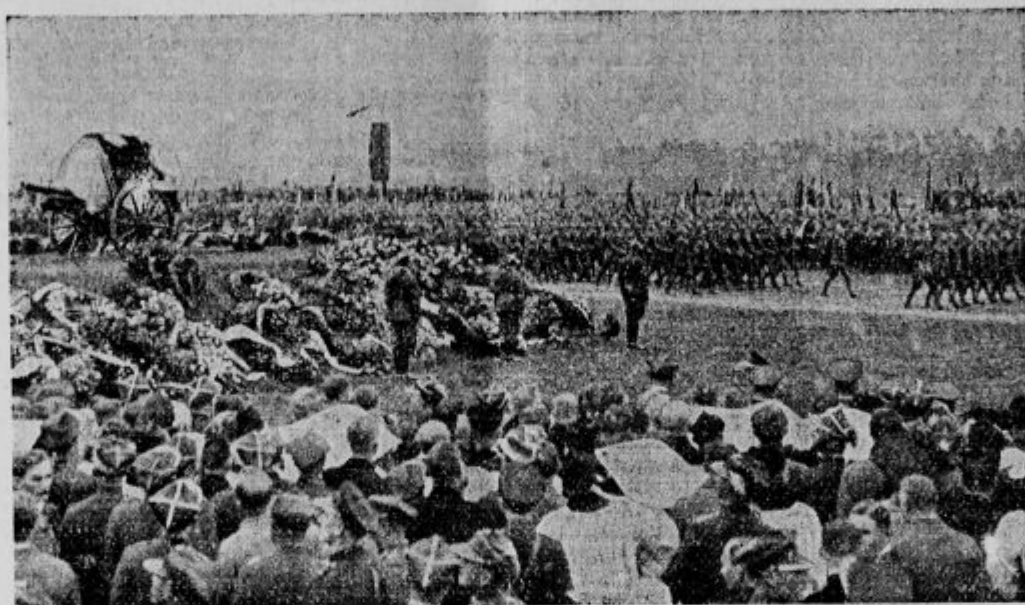
čelo zmrzovati morje. Ta ekspedicija je splošno imela veliko smolo. Posebno pri razkladanju živčevja z ladij so imeli velike težave, ker je razsajal velik vihar. Byrd je s seboj pripeljal več traktorjev, da bi jih uporabljal v ledeni puščavi Južnega tečaja. Toda takoj sploščila sta mu dva zgorela, dva sta se pa pokvarila. Vendar je Byrd z letali in sankami obredel velike kose južno-tečajskega ozemlja.

Končno pa se je Byrd drznil na posebno drzen poskus, kar bi ga bilo skoraj stalo življenje. Majnika meseca lanskega leta je Byrd zapustil taborišče svoje ekspedicije ter sam odšel 190 km proti Južnemu tečaju, da bi tam v zimski samotni v kaki ledeni votlini študiral meteorološke pojave. Junaški Byrd pa je svoje moči precenjeval. Hudo je obolel. Ker v taborišču niso več dobili od njega poročil po radiu in so se začeli bati za njegovo življenje, so sredi polarne zime šli ponj in ga med neizrečnimi težavami res našli ter ga hudo bolnega pripeljali nazaj v taborišče. Toda dolgo je trajalo,

preden je Byrd od teh naporov toliko okreval, da se je mogel vrniti v domovino.

Dne 5. februarja tega leta je ekspedicija, ki tudi sedaj ni izgubila nobenega moža, zapustila Rossovo morje in odplula proti domovini.

Gotovo bo še nekaj časa trajalo, preden bo ekspedicija kaj natančnejšega sporočila o svojih znanstvenih uspehih. Kolikor pa je že doslej znano, so ti izsledki precejšnji, posebno za geologijo. Kakor so poročala radio-poročila, je ekspedicija na saneh odkrila ugasle vulkane, več velikanskih ledenikov, premogovna ležišča itd. Byrd sam je pri svojih podjetjih ugotovil, da se dežela, katero je svoji ženi na čast imenoval Mary Byrdland, katero je odkril ob prvi ekspediciji, razteza od morske obale do Južnega tečaja. V svojem brezličnem poročilu predsedniku Rooseveltu je Byrd lanskega novembra sporočil, da je odkril 500.000 kv. m zemlje, ki leži v ameriškem sektorju južnotečajskega ozemlja. Ta nova zemlja naj postane last Združenih držav.

Zadnja vojaška parada Pilsudskega. Velika žalna vojaška parada na Mokotovskem polju pri Varšavi pred krsto rajnega maršala Pilsudskega.

Iz 20 stotov paprike

je pridobil 500 gramov vitamina C

Pred kratkim je sloveči madžarski kemik in biolog Szent-György predaval o svojih težavnih poskusih, ki so ga končno privedli do tega, da je začel pridobivati čisti vitamin »C«. Pri tej priliki je to-le povedal:

Vitamin »C« je snov, katere mora vsaj v tisočinki biti zastopana v vsakdanji hrani. Če v hrani ni tega vitamina, človeka popadejo najrazličnejše bolezni, začne hirati in končno umre. Vitamin »C« je v različnem sadju in rastlinah, zlasti pa v pomarančah in čebuli. Toda, kadar je to sadje ali rastlinje kuhano, je uničen tudi vitamin. Zaradi tega je svoj čas za skorbutom obolelo toliko pomorščakov, ker so se hranili s kuhanimi konzervami, kjer ni bilo več tega vitamina.

Po dolgih poskusih je madžarski profesor Szent-György začel pridelovati čisti vitamin »C« iz govejih sobosti. Te sobosti so precej majhni delci, ki so nad pravimi obistmi. Na ta način je naredil že 20 gramov vitamina »C«, ki je ležal pred njim v majhnih kristalčkih. Pa bodisi po nerodnosti ali pa je potegnil prepričanje — vsekakor je sapa te kristalčke odnesla in učeni kemik je bil tam, kjer je bil poprej. Najmanjšega dokaza ni več imel, da je njegova poskušnja prava in da se vitamin »C« da delati iz živalskih sobosti ali malih ledvic in da bo z njim zdravil skorbut.

Ker je te poskuse delal na Angleškem, je

stopil v stik z vsemi velikimi angleškimi klavnicami. Tako je zbral na tisoče svinjskih sobosti in posrečilo se mu je, da je naredil 20 gr vitamina. Toda, to je bilo vse premalo za veliko nalogo.

Po dolgem skrbnem iskanju se mu je končno posrečilo ugotoviti, da ima ogrska paprika posebno polno vitamina »C«. Toda, kaka nerodnost! Ker je bila zima pred vrati, so vso ogrsko papriko že davno pobrali in je ni mogel več dobiti — za navadno ceno. V tej stiski se je madžarski učenjak obrnil za pomoč na ameriške bogataše. Ti so mu res dali na razpolago dovolj denarja, da si je, čeprav že pod zimo, naročil z Ogrskega 20 stotov paprike, katero pa je moral seveda silno drago plačati. Teh 20 stotov paprike je ogrski učenjak potem v angleškem laboratoriju predelaval več tednov ter je po večtedenskem delu dobil en funt čistega vitamina »C«. Ta količina je bila dovolj velika, da je z njo dokazal svoje odkritje, da se s tem vitaminom »C« da zdraviti skorbut.

Nekaj podobnega, kakor pri tem vitaminu »C«, je tudi pri radiju. Radij je najdragocenejši zdravilo za razne bolezni. Je pravzaprav nekaka kovina, katero pa morajo šele umetno pridobivati. Da pridobe en sam gram radija, porabijo 500.000 kg sirove rude, katero predelujejo na razne načine. Da predelajo teh 500.000

»Pa ne pozabi svojih naočnikov spraviti v skatljico. Saj veš, da bi se lahko razbili, ko bi letalo tresčilo na tla, kar se tako rado dogaja...«

Belgijski svobodomiselnici imajo smolo

List »Ecclesiastica« poroča: Glasilo belgijskih svobodomiselnikov »La Pensée« v družbi s socialističnim listom »Peuple« razširja hujšajočo gonjo proti katoliški dobroti, proti Caritas. Zlasti pa sta ta dva lista napadala delovanje »karitativnih bratov« v oskrbovalnici Reckenheim. Kmalu pa se je ugotovilo, da je ta oskrbovalnica za bolehe posveten zavod, v katerem se nikdar ni deloval kak karitativni brat. Pač pa se je ugotovilo na drugi strani, da je bil deležen oskrbe v tej oskrbovalnici voditelj belgijskih svobodomiselnikov, in sicer že dvakrat. Ko so svobodomiselnici to zvedeli, so prenehali napadati oskrbovalnico, pač pa so še vedno napadali kongregacijo karitativnih bratov. Končno so ti sedaj proti tem časopisom vložili tožbo in zahtevajo 100.000 frankov odškodnine. Sedaj je svobodomiselnico glasilo »La Pensée« prišlo v skripce. Zato je v javnem oklicu svoje somišljenike in bralce prosilo, naj prispevajo za stroške pravde. Toda odgovor na ta oklic je bil piškav, ker so zbrali doslej le 25 frankov.

Eno leto star vojni invalid

Izza žalostnih vojnih časov priobčujemo madžarski listi zanimivo zgodbo eno leto starega vojnega invalida.

Bilo je leta 1914, ko so ruske čete stale na ogrski meji ter so posamezni oddelki že vdrali v ogrsko nižino. Tedaj so Ogrri naglo izpraznili več obmejnih vasi in vaščani so morali naglo bežati. Beg pa je bil hudo težaven, ker je rusko topništvo že obstreljevalo ogrske ceste. Kmetica Robata iz kraja Hodmezövásarhely je tudi morala sredi noči bežati. V naročju je nosila eno leto starega sinčka. Zgodilo pa se je, da je ravno pred njo udarila ruska granata, ki je mater ubila, otročičku pa odrinjala obe nožici. Ker je slučajno tam blizu bil tudi zdravnik, so fantičku življenje rešili, a ostal je seveda brez nog. Njegov oče je potem od države prejemal za uboga otroka vojni prispevek; saj je bil otrok žrtev vojne.

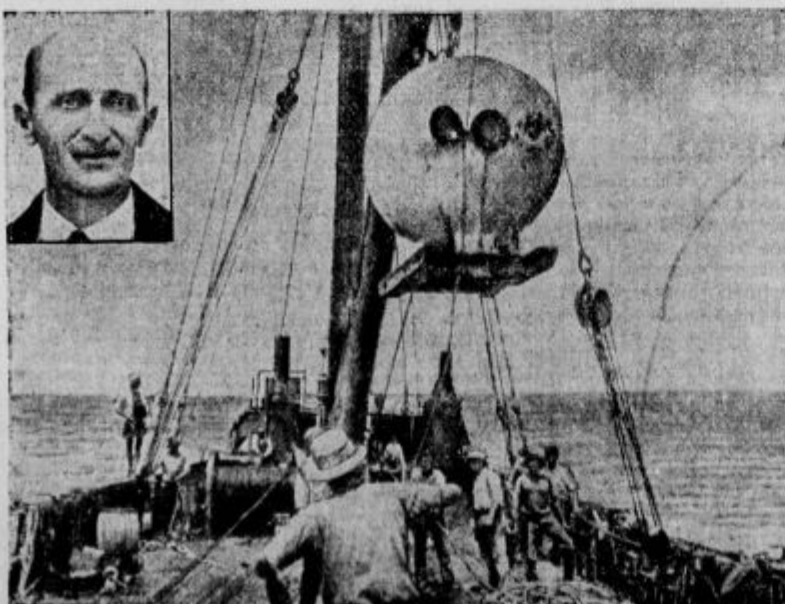
Pred kratkim pa je Laszlo Robata dopolnil 21. leto in postal polnoleten. Ker pa za polnoletnega mladeniča ni več mogoče plačevati vzgojnega prispevka, so izplačevanje seveda ustavili. Laszlo Robata se je pač izučil za krojača; ker pa mu manjka obeh nog, se le težko premika ter giblje, vsled česar tudi težje zasluži svoj vsakdanji kruh.

Zato je mladi Laszlo Robata napravil prošnjo, naj se mu zanaprej izplačuje invalidnina, kakršno obivajo vojni invalidi. Državni upravitelj je prošnjo miostno rešil in določil, da naj Laszlo Robata zanaprej prejema invalidnino, da bo mogel živeti. Poslej bo Laszlo Robata prejemal invalidnino kot pravi vojni invalid, čeprav tedaj, ko je izgubil nogi, ni bil še vojak, ampak le eno leto star.

kg rude, potrebujejo za to še 500.000 kg raznih kemikalij, 1000 ton premoga in 10.000 ton destilirane vode. Vso to ogromno množino pa predelava 150 mož cel mesec. Končno dobe iz te ogromne množine sirove snovi kosček radija, ki pa še ni čist, ampak ga morajo potem kemiki z najfinejšimi aparati še 5 mesecev čistiti, da končno dobe en gram čistega radija. Zato ni čudno, da en gram čistega radija stane 4—5 milijonov dinarjev.

923 metrov pod morjem

Ameriški znanstvenik Beebe je sestavil posebno potapljaško kroglo, v kateri je dosegel 923 m globočine. Ostal je v tej globini cele 3 ure. V tej globočini je dognal za znanost več dragocenih ugotovitev. Seboj je vzel za spremljevalce: Johna Tee-Bana ter 2 ženski: Glorijo Hollister, ki mu je pomagala pri raziskovanju, ter Jocelino Crane, ki je bila tehniška pomočnica. — Ko so jih potegnili na vrh in odprli kletko, je Beebe dejal: »Po teh urah v črni temi sonce strašno slepi. Zrak tu zunaj je sicer hladen, vendar pa ne dosti bolj svež, kakor pa v naši krogli, katero je napajal kisik. Obzorje se mi zdi, odkar sem zapustil 137 m široko celico naše krogle, sedaj silno daleč.« Dognal je, da solnce luč prodira 570 metrov globoko v morje. — V kotu zgoraj: Ameriški znanstvenik profesor William Beebe.

Abesinija se oborožuje. Abesinija dobiva sedaj od evropskih držav vse polno orožja in streliva. Naša slika kaže, kako prenašajo zaboje strelivom v glavno abesinsko mesto. Ni čuda, da je Italija ogorčena radi tega.

Naši državni papirji

Na naših borzah notira 5.355 milijonov domačih papirjev 700 milijonov mednarodnih papirjev

Iz poročila belgrajske borze za preteklo poslovno leto posnemamo o stanju državnih dolgov v notranjosti za 1. april te-le podatke: 7% invest. posojilo v obtoku 481.804.000 Din (1. julija 1932 489.560.000 Din); agrarji 117.167.000 (119.780.000) Din; vojna škoda 4.239.267.000 (4.514.975.000) Din; begluške obveznice 478.048.000 (496.200.000) dinarjev; dalmatinski agrarji 43.400.000 (—) Din. Skupno je teh papirjev nominalno v obtoku za 5.355.283.000 Din in je znašala zanje kuponska služba 175.413.305 Din letno. Renta vojne škode je emitirana v celoti, emisija begluških obveznic pa še ni zaključena, vendar je doslej emitiranih že 98%. Tudi emisija dalmatinskih obveznic ni zaključena, saj je emi-

tranih komaj 10% celotne svote. Starih obveznic vojne škode je bilo vzetih iz prometa za 4.321.505.000 Din, odkupljenih pa je bilo letos za nominalno 82.238.000 Din. Nadalje se nahaja v rokah naših državljanov že veliko naših inozemskih papirjev, ki so večinoma pripuščeni k trgovanju na naših borzah. To so 5,4% obveznice iz leta 1895 v znesku 25,5 milj. Din, 4,5% obveznice iz leta 1909 za 2,5 in ostalih predvojnih srbskih posojil za okoli 2 milj. Din nominalno. 8% Blerovih obveznic se nahaja v posesti naših državljanov za 3.313.400 dolarjev, 7% pa 8.601.700 dolarjev, skupno torej za 530 milj. Din nominalno. Nominalni znesek obresti je znašal Din 49.632.000, kar pomeni povprečno obrestovanje po 7,1%.

Indeks cen v maju

Po podatkih oddelka za gospodarske študije pri Narodni banki je splošni indeks cen v aprilu bil za 0,1 točke manjši kot v marcu letos.

Po posameznih skupinah se indeks razdeli sledeče: rastlinski proizvodi aprila 58,9 (marca 61,1), živina in proizvodi 56,3 (55,2), mineralni proizvodi 78,8 (78,8), industrijski proizvodi 65,3 (64,8), skupni indeks 62,9 (63,0), izvozni proizvodi 60,8 (60,2), uvozni proizvodi 68,7 (67,2).

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 15. maja naslednje: Nemčija. Saldo se je zopet povečal od 297 na 298,1 milj. Din in je bila izplačana zadnja aviza št. 4.393 z dne 15. decembra 1934 (4.374 z dne 15. decembra lani). Odkup se izvršuje le v neznatnih svotah, nekoliko liberalnejša pa je praksa pri dajanju predujmov. Prošnje za odkup se sprejemajo do številke 8.158, odbitek pa, ki je znašal prej 3—9,5, pa je sedaj nekoliko povečan za kasnejše avize (do št. 7473).

Italija. Saldo se je povečal od 34,84 na 38,0 milijonov Din in je bilo zadnje izplačilo izvršeno pod številko 68.193, z dne 23. aprila. Čakalna doba znaša 21 dni.

Švica. Saldo je ostal neizpremenjen 11,4 milijonov Din in je bilo zadnje izplačilo izvršeno za številko 9.356 z dne 18. aprila in se je tako čakalna doba nekoliko zmanjšala.

★

Dom belgrajske borze. V nedeljo se je vršila svečana otvoritev doma belgrajske borze. Zemljišče za palačo je stalo 3 milj. Din, stroški pa so znašali 12,0 milj. Din. Za dovršitev zgradbe je lani borza pri Državni hipotekarni banki zaključila posojilo za 3 milj. Din. Čisti dobiček borze za 1934 je znašal 0,5 milj. Din. — Razsodišče belgrajske borze je lani obravnavalo 280 sporov za 2,6 milj. Din.

Izdelki naše živilske industrije po svoji kakovosti, če ne presegajo, pa gotovo dose-

gajo inozemske proizvode, so pa od njih cenjeji. Naše gospodinjstvo to dobro veda in zato kupujejo samo domače blago. Na letošnjem pomladanskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 11. junija bo tudi živilska industrija bogato zastopana, saj ne bo menda izdelka živilske stroke, katerega letošnja razstava živilske industrije na velesejmu ne bi mogla nuditi.

Naši gospodarji bodo imeli na letošnjem XV. Ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatiline, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipavanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Vse to bo razstavljeno v posebni skupini pregledno razvrščeno. Delali se bodo tudi praktični poskusi.

Borza

Dne 20. maja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali skoro vsi tečaji. Izjemo tvorita le Amsterdam, ki je popustil, in London, ki je narastel. V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 9,10—9,20, v Zagrebu pa je narastel na 9,10—9,20 in v Belgradu na 9,05—9,15. Grški boni so notirali v Zagrebu 32,25—32,95, v Belgradu pa 31,40—32,10. Angleški funt je na naših borzah ponovno narastel ter je notiral v Zagrebu 235,89—237,49, v Belgradu pa 235,60—237,20. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 6,20 blago, v Belgradu 5,95 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2977,12—2991,72 Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 742,85—747,92, Curih 1421,01—1428,08, London 215,85—217,91, Newyork 4362,54—4398,86, Pariz 289,60—291,03, Praga 185,06—184,16, Trst 361,71—364,79.

Promet na zagrebški borzi 1.066.585 Din.

Curih: Belgrad 7,02, Pariz 20,38, London 15,21, Newyork 309,5, Bruselj 52,325, Milan 25,475, Madrid 42,225, Amsterdam 209,50, Berlin 124,40, Dunaj 58, Stockholm 78,45, Oslo 76,45, Kopenhagen 67,90, Praga 12,89, Varšava 58,30, Atene 2,94, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05, Helsinkfors 6,715, Buenos-Aires 0,8025.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je ostala v glavnem neizpremenjena, vendar je bila za nekatere papirje čvrstješa. Tako je posebno naraslo 7 odst. invest. posojilo na belgrajski borzi, ker se najbrže vrše nakupi države. Na drugi strani pa je tendence na zagrebški borzi slabša kot na belgrajski in se je tu n. pr. tečajni okvir za vojno razširil, pa brez zaključkov. Promet je bil slab.

Ljubljana, 7% investicijsko posojilo 76—78, agrarji 46—47, vojna škoda promptna 370—375, begluške obveznice 65—66, 8% Blerovo posojilo 77—79, 7% Blerovo posojilo 67—68, 7% posojilo Drž. hip. banke 72—74, 7% stab. posojilo 72—75.

Zagreb, 20. maja. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 79 denar, agrarji 46,50—47,25, vojna škoda promptna 370—374 5. 6. 7. 8. 370 den., begluške obveznice 64,50—65 (64,50), 8% Blerovo posojilo 79 bl., 7% Blerovo posoj. 67,25—67,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 72—75, 7% stab. posojilo 75—76. — Delnice: Narodna banka 6100 denar, Priv. agrarna banka 227—229, Sečera 140 den., Trbovlje 125 den. — Promet državnih papirjev slab.

Belgrad, 20. maja. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 80,50—82 (80,25), agrarji 47 do 48, vojna škoda promptna 372,25—373, begluške obveznice 66—66,25 (66), 8% Blerovo posojilo 77—78,50, 7% Blerovo posojilo 67,50—67,50 (67,50), 7% stab. posojilo 76,75 den. (77). — Delnice: Narodna banka 6000—6100, Priv. agrarna banka 229—250.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. potiska 127—130, Slav. 128—130, bč. 125—128, Srem. 125—127, Ban. 122—128; Oves: bč. in srem. 93—95, Slav. 94—96; Rž ne notira; Ječmen neizprem.; Koruza: bč. in srem. 69—70, Ban. 67—68. — Vse ostalo neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.

Potrlih sre naznanjamo, da nas je naš preljubi soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Matija Zver Zalai

šolski upravitelj v pok.

v starosti 68 let za vedno zapustil. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 22. maja t.l. ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, 20. maja 1935.

Globoko žalujejo ostali: Marija Zalai, soproga; Jenő, Dezi, sinova; Margit, hčerka; Joško Zalai, brat, in ostalo sorodstvo.

KOLIKO LET Vam kaže ZRCALO?

Če želite mladostni videz, napravite ta enostavni poizkus

Ni važno, kar stoji v Vašem rojstnem listu, temveč Vaša podoba v zrcalu pove leta, ki Vam jih ljudje prisojajo. Leta pa nič ne pomenijo, če svetlo in baržunasto kožo ter svežo in krasno polt varujejo mladost Vašeg lica. Vsaka žena lahko danes vrne svoji koži mladost, če je koža tudi že ovenela in ohlapna. Izorana z gubami in posarana zaradi oslabilih mišic lica. Po navodilih prof. dr. Stejskala z dunajske univerze se je posrečilo iz mladih živali pridobiti element, imenovan biocel, ki pomlajuje. Biocel je danes sestavni del kreme Tokalon, rožnate barve, ki — če se uporablja za nočni čas — redi in pomlajuje kožo v času, ko Vi spite. Ohlapnemu tkivu se vrne njegova mladostna čvrstost. Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon, bele barve (ni mastna). Ona odstranjuje razširjene znojnice, zajedalce in druge napake polti ter bel. osvežuje in napenja kožo. Napravite ta enostavni poizkus pomlajevanja in zrcalo Vam bo pokazalo, za koliko let ste se pomladili.

Pošljite naročnino!

MESTNA OBČINA CELJSKA

NAZNANJA ZALOSTNO VEST, DA JE DNE 19. MAJA 1935 UMRL
NJEN DOLGOLETNI PODPREDSEDNIK, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

BLAGEGA IN ZASLUŽNEGA POKOJNIKA, ČIGAR IZGUBO BRIDKO
OBŽALUJEMO, OHRANIMO TRAJNO V HVALEŽNEM SPOMINU!

CELJE, DNE 20. MAJA 1935

ZDRUŽENJE TRGOVCEV ZA MESTO CELJE V CELJU
JAVLJA SVOJEMU ČLANSTVU PRETUŽNO VEST, DA JE NJEGOV
PRVI IN VEČLETNI ZASLUŽNI PODPREDSEDNIK, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

VELETRGOVEC V CELJU

DNE 19. MAJA V GRAZU UMRL

ČAST NJEGOVEMU SPOMINU!

CELJE, DNE 20. MAJA 1935

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

32

Tako govori frančiškan Ivanu in potem dvigne roko v odvezo: »Ego te absolvo —.«

Ivan se svečano pokriža. Zdaj so mu odpuščeni in izbrisani vsi grehi — zdaj je popolnoma čist. Zdaj se začne novo življenje. Kakor da mu jih je začrtal z žarečim črtalom, tako so se mu vdolble besede duhovnikov v dušo. Čuti povsem jasno, da je tako, kakor pravi pater. Mora Boga ljubiti ned vse; ne sme drugače.

Ko stopi iz spovednice, ga prevzame veliko blaženstvo. Zagleda tabernakelj v svitu večne luči in si misli: tu notri je Jezus, ki me ljubi in ki ga ljubim jaz. In kar je bilo doslej v njegovem srcu kakor nekakšno svečano območje, se raztopi v veseli zaupljivosti.

Tisti večer je gospa Lilja prižgala ob ognju na ognjišču svečo in stopila z njo iz kuhinje v zadnjo izbo. V globoki dolbini v zidu, kjer je okno, se skriva mala, prastara, rezljana skrinja. Gospa Lilja si odpne sveženj ključev in odklene umetno kovano ključavnico. Prijeten bljuv in ji dahne naproti. Poklekne na tla in začne stikati po skrinji. Najprej razgrne na tla ruto in zloži nanjo svoje zaklade, kos za kosom: rožni venec in mrtvaško svečo rajne matere, nekaj umetnih cvetlic, ki si jih je bila vzela za slovo od Marijine cerkve žihpoljske, potem pisano poročno obleko in poročni venec — nekaj knjižic in podobice in slednjič to, kar išče: lepo, rumeno

voščeno svečo, ki se okrog nje ovija rdeč trak. In ko drži v rokah svečo, zdrzne popolnoma na tla in zasanja. Kmalu že ni več v tesni, temni tizbici, kjer se šopiri pisalna miza moževa in ta in oni starinski in bavav kos hišne oprave — zunaj je v širnem, sončnem Rožu, kjer stoje po mehkih, zelenih travnikih okrog Marije žihpoljske jablane, poime cvetja.

Pod svetlimi drevesi se igrajo in smejejo otroci. Sama je tudi med njimi — majčkena, cepetljiva deklica z ognjeno rdečimi kitami. »Rojenice!« zakriče fantički, kadar ji kdaj veter razplete lase. Tedaj prestrašena zbeži doli k teti, z obilnimi otroki obdarovani, tja v brodersko bajtico, kjer je našla drugo domačijo, in je ni ves teden na spregled. Tam sedi z velikansko stričevo nogavico na brodu in se sme vsakikrat prepeljati z njim, kadarkoli bi rad kdo čez Dravo. Vsakikrat je zanj nov čudež! Voda, tako tiha in močna, tako čista in neprozorna hkrati, jo vabi kakor skrivnost. Ah, kako blaženo je, kadar plava ladjica sredi reke in se blešči svetlo sonce na vodi, da se vsa dolina iskri gori in doli kakor raztopljeno srebro! In kako strahovito, kadar na spomlad in jesen ne more človek spati, ko valovi tako neugnan in silovito grme mimo kóčice!

Najlepše pa Drava ni! Najlepše je cerkev! Cerkev Matere božje! Ah, kolikokrat se je Lilja splazila po prstih v širni, mračni prostor in šla skriv čisto blizu do milostnega oltarja! Tam je bila docela srečna! Tam je bila zares doma — pri materi Mariji! — Tiste čase je često mislila, da sliši njen ljubeznivi materinski glas — govoril ji je: Lilja, ali hočeš biti predraga ljubljanka mojega Sinka? In mala Lilja je bila vesela in je odgovarjala »hočem« in ni mogla posihmal misliti ničesar drugega, kakor da se mora posvetiti kot nevesta Sinu božjemu in Mariji. Ko je šla k prvemu svetemu obhajilu,

se je zaobljubila malemu Jezusu. Živ človek na zemlji ni vedel za to. Le čim bolj tiha in pobožna je postajala. In skrivši je večkrat jemala obhajilno svečo v roko in sanjala o nebeskem zaročnem dnevu in črnem pajčolanu. To je upala, po tem hrepenela svoj živ dan. In zdaj — od vseh njenih svetlih detinskih sanj ji ni ostalo nič, razen te ožoltle sveče in ljubezni do matere Marije, ki ji je pač že odpustila vso nezvestobo. Saj Marija ve vse, vse — ah, kako dobro je, da sveta Mati božja vse ve! In kakor že stokrat v tihih urah, ji razklene tudi to pot sladka gotovost, da je Marija usmiljena in jo razume kakor mati, tesni obroč, ki sicer noč in dan bridko in tesno stiska šibko srce mladi gospe. S ponižno iskrenostjo povzdigne otroške oči in vidi v duhu obraz svoje tolažnice. Tudi vzame hudino svojega zakona iznova nase in si misli, da mora biti vesela te obilne hudine. Saj tako vendar še laže izravnava svojo nezvestobo do deteta Jezusa. Ko pa položi poročno obleko in bleščeči venec spet v skrinjo, ji kanete dve veliki solzi nanji.

Potem zaklopi pokrov in obrne ključ. Vzame svečo in postavi luč na mizo. Tedaj nekdo potrka.

»Noter!«

Ivan odpre duri. Gospa sem mu nasmehe in pokima ter si brž briše lice.

»O, si že prišel. Si bil že pri spovedi?«

»Bil.«

»Pri prečastitem patru Bernardinu, jeli?«

»Da.«

Premišljeva je gleda gospa Lilja v tihi plamen. Bernardin je svetnik — velik svetnik.

»Je bilo jako lepo?«

Ivan jo pogleda malce negotovo; »lepo« se mu spovedovanje ne more zdeti. Magisterica se od strani nekolikanj hudomušno namuza in mu nato poda svečo.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakom.

Službe iščejo

Prodajalka

za trgovino z mešaním blagom, voljna pomagati tudi v gospodinjstvu, išče službo, najraje na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« Celje pod »Poštena« št. 5808. (a)

Kuharica

vsestransko zmožna voditi samostojno gospodinjstvo, želi stalno službo v večji kuhinji. Ponudbe upravi »Sl.« pod šifro »Vestna« št. 5797. (a)

Službo dobe

Prvovrsten restavracijski kuhar ali kuharica izurjen (a) tudi v mrzli kuhinji, dobi takoj stalno službo v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« št. 5728.

Denar

Posojila na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje s kuhinjo, pritliklinami in vrtom, moderno, na Kordejevem, oddam s 1. jun. Vprašati v gostilni »Pri Jerneja«, Sv. Petra c. 85. (c)

Sobo in kuhinjo

oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5821. (c)

Vnajem

ODDAJO:

Prazno sobo oddam. Moste, Društvena ulica 13. (n)

Posestva

Restavraciji

Kompletno restavracijo, vpeljano z najboljšimi gosti, poceni prodam radi nenadnega odhoda. Nikola Šašić, Split, Zagrebačka. (p)

Posestva, hiše, vile, gostilne, mline, pekarnice, parcele (Kranjsko, Stajersko) — prodaja in kupuje Posredovalnica, Ljubljana — Wolfova 1. (p)

Naprodaj posestvo

z vsemi gospodarskimi poslopiji in orodjem. Posestvo je v Velikem Gabru, ter srednje veliko in na prometnem kraju. Več se poizve pri Čebular Fr., pos. v Vel. Gabru, p. St. Vid pri Stični. (p)

Pohištvo

Češnjeva spalnica

elegantna, naprodaj pri mizarju Merharju v Stanežičah pri St. Vidu nad Ljubljano. (s)

Širite »Slovenca«!

Glasba

Partija instrumentov na pihala, za 12 ljudi; duhovna glasbila, naprodaj, J. Bolčić, Branimirova 23, Zagreb. (g)

Muzika

prodaja prvovrstne inoz. klavirje. — Popravlja in vgrajuje strokovnjaško in najceneje. — Izposoja in prodaja tudi preigrane instrumente.

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 4 preje Knafljeva ulica št. 4

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Mlin

za kavo in ječmen kupim. Josip Hojnik, Celje. (k)

Prodamo

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Sveža jajca

zajamčena, 720 komadov 300 Din. — Namizni med, trčen, 30 kg 340 Din — franko vsaka postaja razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Otroški voziček

globok, na peresih, dobro ohranjen, naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5711. (l)

Izredno dobra

in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Tricikli, kolesa,

ženska in moška, nova in rabljena, ceno naprodaj. P. Škafar, Brtnikov trg, Rimska cesta. (l)

Obrt

Parkete

prvovrstne hrastove in bukove dobavljajo in polaga

FERDO PRIMOŽIČ Ljubljana, Cesta 29, oktobra (Rimska cesta) št. 16.

Popravlja in struženje starih parket. — Delo solidno, cene zmerne. — Telefon: Škafar 23-38.

Stavbna

mizarska

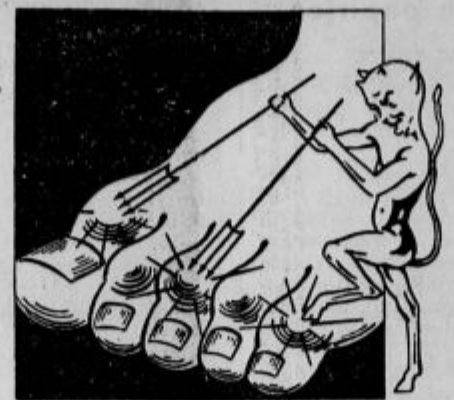
dela

in

pohištvo

dobavim po naročilu in načrtih za hranilne knjižice Ljudske posojilnice v Ljubljani. Ponudbe poslati pod šifro »Mizarska tvornica« upravi »Slovenca«

Kurja očesa

Zdravnik nam razkriva, kako se lahko obvarujemo kurjih oči.

»Ne režite nikdar kurjih oči«, svetuje dr. Catrin. »To je nevarno, ker lahko povzroči zastrupljenje krvi. Najvarnejši in najlažji način, da se za vedno rešimo kurjih oči, je ta, da dodamo vroči vodi saltrat Rodell in to v toliki količini, da bo voda po sproščnem kisiku izgledala kakor neposneto mleko in da postane mehka kakor deževnica. Ko pomučite noge v to mlečno kopel, prodre kisik v lojnice in ravno tako kakor je ublažil vodo omehta tudi kurja očesa. Kurja očesa potem lahko cela izvlečete brez bolečin s koreninami vred.«

Saltrat Rodell ublaži in umiri bolečine ter nudi veliko olajšavo pri občutljivih in vnetih nogah, zdravi pa tudi ozeblino in otekline na kosteh. Po eni sami taki kopeli, podobni mleku, ki ste si jo priredili zvečer, lahko jutraj že tečete, skačete, plešete in delate vse, kar se Vam ljubi.

Kurjih oči ne več, pa tudi noge niso več boleče in zatečene.

Saltrat Rodell se dobiva za nekoliko dinarjev z jamstvom uspeha v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Za jugoslovanski patent št. 7267 od 1. marca 1930 na:

„Izboljšanja pri strojih in tičoč se strojev za izdelovanje cigaret“

(»Verbesserungen bei oder betreffend Zigarettenmaschinen«) se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na:

ing. Milan Suklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne giba ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani ponovno razpisuje dobavo hrastovih pragov za dovlačilnico v mestni klavnici. — Licitacija se bo vršila v

ponedeljek, dne 3. junija 1935 ob 11 dopoldne

v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje XX. septembra. — Pripomočki se dobijo proti povrnitvi stroškov v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 18. maja 1935.

Predsednik: Dr. Vladimir Ravnihar, s. r.

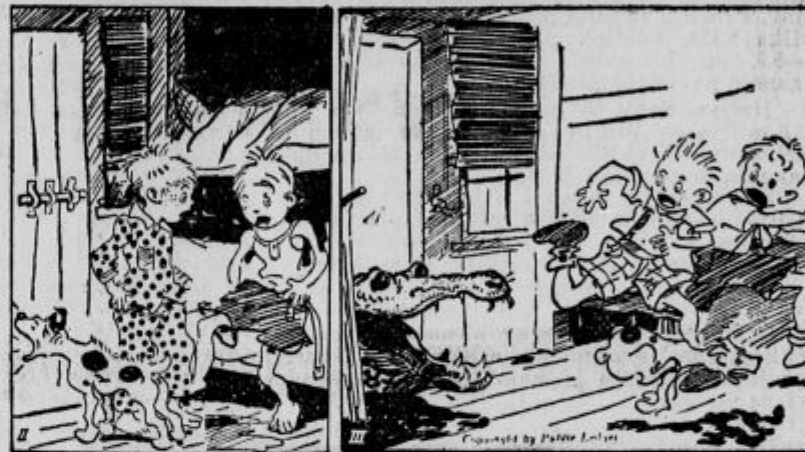
Tinčkove in Tončkove prigode

35.

Svečan sprejem krokodilov

»Hitro nazaj v kolibo!« je zakričal Tonček. Stekla sta, kolikor so jima dale noge, v notranjščino. »Ali sanjava ali bediva?« je zastokal Tonček, tresoč se od strahu. »Le kako sva zašla semkaj?« »Kako naj jaz to vem?« je odgovoril Tinček. »Ne besedičiva po nepotrebnem. Raje se hitro oblečiva.«

V tem hipu je za njim nekaj glasno zaropotalo. Dečka sta se prestrašeno ozrla in zagledala ogromnega krokodila, ki je skozi vrata lomastil v kolibo...

JAVLJAMO TUŽNO VEST, DA JE NAŠ MILI SOPROG, OČE, TAST IN STARI OČE, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

VELETRGOVEC V CELJU

PO TEŽKI OPERACIJI UMRL V GRAZU DNE 19. MAJA OB 7 V SVOJEM 62. LETU POGREB BO DNE 21. MAJA OB 5 POPOLDNE IZ MRTVASNICE TUKAJSNJEGA MESTNEGA POKOPALIŠČA SVETA MAŠA ZADUŠNICA SE BO DAROVALA V ŽUPNI CERKVI SV. DANIJELA V SREDO, DNE 22. MAJA 1935 OB 8 ZJUTRAJ

CELJE, DNE 20. MAJA 1935

VEČNO ZA NJIM ZALUJOČI: AMALIJA, SOPROGA; PAVLA IN BOŽIDAR, OTROCI; VERA, SNAHA; TODOR, ZET; INES IN IVAN, VNUKI IN OSTALO SORODSTVO

ZAHVALA. Ob težki izgubi našega dragega

SVETOZARJA

se pristrčno zahvaljujemo vsem za izraze sožalja in sočutja, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo veleč. bolniškemu duhovniku za podelitev sv. zakramentov za umirajočce, gg. zdravnikom za pomoč na kraju nesreče in v bolnišnici, čč. sestram za skrbno nego, tovarišem, ki so mu priskočili na pomoč in ga spremili v bolnišnico, posebno pa še njegovim tovarišem akademikom in sošolcem za častno spremstvo na zadnji poti in ganljive besede tovariške ljubezni ob grobu.

Celje-Ljubljana, dne 20. maja 1935.

Zalujočce rodbine LIKAR in VRANČIČ

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, PODRUŽNICA V CELJU NAZNANJA TUŽNO VEST, DA JE V NEDELJO UMRL NJEN ZASLUŽNI ČLAN UPRAVNEGA ODBORA, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

ZASLUŽNEMU IN DELAVNEMU MOŽU OHRANIMO ČASTEN SPOMIN

CELJE, DNE 20. MAJA 1935

TVRDKA »SLADKOR« D. Z. O. Z. V LJUBLJANI, SKLADIŠČE V CELJU JAVLJA TUŽNO VEST, DA JE DNE 19. MAJA 1935 V GRAZU IZDIHNIL NJEN DRUŽABNIK, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

VELETRGOVEC V CELJU

ZASLUŽNEMU POKOJNIKU BOMO OHRANILI TRAJEN SPOMIN

CELJE, DNE 20. MAJA 1935